

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра англійської і німецької філології та перекладу
імені професора І.В. Корунця

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства
на тему: «Лінгвальні засоби актуалізації концептуальної метафори в сучасному
англійськомовному медіа дискурсі та їх відтворення в українськомовних
перекладах»

Студентки групи МПа 51-19
факультету перекладознавства
освітньо-професійної програми
Перекладознавство: професійно-
орієнтований переклад (англійська мова і
друга іноземна мова)
за спеціальністю 035 Філологія
Козуб Уляни Ярославівни

Допущена до захисту
« ____ » _____ 2020 року

Науковий керівник:
кандидат філологічних наук,
доцент Кононець Ю.В.

Завідувач кафедри англійської і німецької
філології та перекладу імені професора
І. В. Корунця

_____ проф. Ніконова В.Г.
(підпис) (ПІБ)

Національна шкала _____
Кількість балів: _____
Оцінка:ЄКТС _____

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY
Korunets Department of English and German Philology and Translation

Master Degree Thesis in Translation Studies

under the title: “Lingual means of the conceptual metaphor actualization in present-day English media discourse and their transformations in Ukrainian translations”

Group MPa 51-19
School of translation studies
Educational Programme Translation
Studies: Specialized Translation (English
and Second Foreign Language)
Majoring 035 Philology
Uliana Ya. Kozub

Research supervisor:
Yu.V. Kononets
Candidate of Philology,
Associate Professor

Kyiv – 2020

Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра англійської і німецької філології та перекладу
імені професора І. В. Корунця

Затверджую:

Завідувач кафедри англійської і німецької філології
та перекладу імені професора І.В. Корунця
_____ (підпис)
д.ф.н., проф. Ніконова В.Г.
“10” вересня 2019 р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра з перекладознавства

студентки ___ курсу групи _____ факультету перекладознавства КНЛУ

(ПІБ студента)

спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, **освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)**

Тема роботи _____

Науковий керівник _____

Дата видачі завдання “10” вересня 2019 р. _____

Графік виконання кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства

№ п/п	Найменування частин і план кваліфікаційної роботи	Графік виконання	Підписи студента і керівника
1.	Аналіз наукових першоджерел і складання бібліографії	Жовтень 2019 р.	
2.	Написання теоретичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 1)	Листопад 2019 р.	
3.	Добір мовного матеріалу тексту і складання Додатку (100 англійськомовних речень та їх переклад)	Грудень 2019 р.	
4.	Аналіз мовного матеріалу тексту, який досліджується, і написання аналітичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 2)	Березень 2020 р.	
5.	Проведення перекладацького аналізу досліджуваного мовного явища і написання практичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 3)	Травень 2020 р.	
6.	Написання вступу і висновків дослідження, подання завершеної кваліфікаційної роботи науковому керівнику для попереднього перегляду	Вересень 2020 р.	
7.	Попередній захист кваліфікаційної роботи і подання завершеної кваліфікаційної роботи на кафедру	07 жовтня 2020 р.	
8.	Оформлення документації (відгуки) і підготовка презентації до захисту кваліфікаційної роботи	Жовтень 2020 р.	
9.	Захист кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства	Грудень 2020 р.	

Науковий керівник _____ (підпис)

Студент _____ (підпис)

**ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

студентки ___ курсу групи _____ факультету перекладознавства спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), , перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

_____ (ПІБ студента)

За темою _____

Відповідність кваліфікаційної роботи нормативним вимогам (необхідне позначити V або +)		
1.	Наявність основних структурних компонентів	_____ усі компоненти присутні , _____ один компонент відсутній _____ декілька компонентів відсутні
2.	Відповідність оформлення, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ незначні помилки в оформленні _____ оформлення неправильне
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам

Особиста думка керівника _____

Кваліфікаційна робота _____ може бути (не може бути)
(ПІБ студента)

рекомендована до захисту

(_____)

_____ (підпис керівника)

(ПІБ керівника
” ___ ” _____ 2020 року

**РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

студентки _____ курсу групи _____ факультету перекладознавства спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

(ПІБ студента)

за темою _____

	Критерії	Оцінка в балах
1.	Наявність основних компонентів структури роботи — <i>загалом 10 балів</i> (усі компоненти присутні – 10, один компонент відсутній – 5, декілька компонентів відсутні – 0)	
2.	Відповідність оформлення роботи, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам до кваліфікаційної роботи — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, поодинокі огріхи у формативанні – 8, незначні помилки в оформленні – 6, значні помилки в оформленні – 4, оформлення переважно не відповідає вимогам – 0)	
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, поодинокі огріхи стилістичного характеру – 8, несуттєві помилки у формулюваннях – 6, суттєві помилки у формулюваннях – 4, не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, несуттєві помилки у формулюваннях – 8, недостатня кількість проаналізованих іноземних джерел (мін. 30%) – 6, відсутній критичний аналіз наукових праць – 4, не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8, несуттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 6, суттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 4, відсутність власного аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8, несуттєві помилки при перекладі фактичного матеріалу – 6, суттєві помилки при перекладі й аналізі фактичного матеріалу – 4, відсутність перекладацького аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8, неповне висвітлення результатів дослідження – 6, часткове висвітлення результатів дослідження – 4, не відповідає результатам дослідження – 0)	

Усього набрано балів: _____

(ПІБ рецензента)

(підпис рецензента)

” ____ ” _____ 2020 р

ЗМІСТ

ВСТУП.....	1
РОЗДІЛ 1	
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ МЕТАФОР У ФІЛОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ.....	4
1.1 Лінгвістичні теорії трактування концептуальної метафори	4
1.2 Концептуальна метафора у перекладознавчому вивченні.....	10
1.3 Сучасні підходи до типології мас-медійного дискурсу.....	16
Висновки до першого розділу.....	24
РОЗДІЛ 2	
ЗАСОБИ АКТУАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ МЕТАФОРИ В СУЧАСНОМУ АНГЛІЙСЬКОМОВНОМУ МЕДІА ДИСКУРСІ.....	26
2.1 Структурно-функціональні особливості текстів англomовного медіа дискурсу.....	26
2.2 Види і функції концептуальних метафор в сучасних англomовних текстах медіа-дискурсу.....	32
2.3 Засоби актуалізації концептуальних метафор в сучасних англomовних текстах медіа-дискурсу.....	39
Висновки до другого розділу.....	46
РОЗДІЛ 3	
ВІДТВОРЕННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ МЕТАФОР В ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ МЕДІА ДИСКУРСУ.....	
3.1 Способи відтворення концептуальних метафор українською мовою у перекладах текстів англomовного медіа-дискурсу.....	48

3.2 Застосування перекладацьких трансформацій при перекладі концептуальних метафор англомовного медіа-дискурсу.....	54
Висновки до третього розділу.....	66
ВИСНОВКИ.....	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	70
СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	76
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ.....	77
ДОДАТКИ.....	87
SUMMARY.....	105

ВСТУП

Засоби масової інформації є одними із ключових факторів формування свідомості людини. Медіа-дискурс полягає у перетворенні інформації у смисли, виведення знань з одного рівня на інший та зрощення різних типів інформації. Оскільки медіа-дискурс здійснюється комунікатом, він містить певну мету, яка може нести в собі певний специфічний зміст.

Характерною особливістю медіа-дискурсу є мова. Мова ЗМІ, як і будь-яка інша мова розвивається разом із етнічною свідомістю, а також тісно взаємодіє зі всіма суспільно-політичними процесами. Вона є відображенням найактуальніших подій в країні та світі в цілому. Саме тому, вона пронизана багатьма стилістичними засобами, зокрема концептуальними метафорами.

Концептуальна метафора – це семантичний процес, при якому форма мовної одиниці переноситься з одного об'єкта позначення на інший на основі певної подібності між цими об'єктами при відображенні в свідомості мовця.

Детальніше вивчення концептуальної метафори припадає на в кінець ХХ – початок ХХІ століття, що пов'язано з впровадженням когнітивно-дискурсивної парадигми у дослідженнях сучасних вчених, які розглядають дане поняття як складний багатофункціональний феномен у логіко-філософському, семіотичному, семантичному, стилістичному та ономаціологічному аспектах. Лінгвістами мовознавцями, що зробили значний внесок в розвиток концептуальних метафор є: Дж. Лакофф, А. П. Чудінов, В.М. Телія, Н.Д. Артюнова, Р. Якобсон, Л. В. Кульчицька, А. Ортега-і-Гассет.

Актуальність даного дослідження полягає у все більшому використанні концептуальних метафор у медіа- дискурсі, а саме дискурсі новин. Беручи це до уваги, виникає необхідність детальнішого аналізу засобів актуалізації концептуальних метафор, а також способів їх перекладу з англійської на

українську мову. Робота над даним дослідженням зумовлена неповним розкриттям основних положень концептуальної метафори у лінгвістиці.

Мета даної дипломної роботи: дослідження засобів актуалізації концептуальних метафор, а також аналіз способів їх передачі з англійської на українську мову.

Щоб досягнути мети даного дослідження були поставлені наступні завдання:

- проаналізувати визначення концептуальної метафори в працях іноземних та вітчизняних мовознавців;
- розглянути основні класифікації метафор;
- розкрити поняття медіа-дискурсу;
- розглянути засоби актуалізації концептуальних метафор;
- дослідити способи перекладу концептуальних метафор з англійської на українську мову на матеріалі англомовних текстів медіа-дискурсу.

Методи дослідження: метод контекстуального аналізу з метою характеристики значень лінгвістичних засобів актуалізації концептуальних метафор; метод зіставного аналізу англомовних новинних повідомлень, а також їх українського перекладу, основною ціллю якого, є пошук найефективніших способів перекладу концептуальних метафор.

Наукова новизна одержаних результатів: полягає у здійсненні аналізу засобів актуалізації концептуальних метафор у медіа-текстах, зокрема у новинних повідомленнях інформаційних каналів CNN та BBC. А також їх вплив на формування медійного дискурсу.

Практичне значення одержаних результатів: отримані у кваліфікаційній роботі результати є певним внеском до дисципліни практичного курсу перекладу. Дана робота може бути використаною як допоміжний матеріал при вивченні концептуальних метафор, а також при викладанні практичного курсу перекладу у

вищій школі. Проблеми, що розглядаються в даній роботі, можуть бути використаними при написанні курсових та дипломних робіт.

Структура кваліфікаційної роботи магістри. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів із висновками до кожного з них, висновків до всієї роботи, списку використаних джерел, додатка та резюме.

У **вступі** визначається актуальність даної роботи, мета та завдання дослідження, розкриваються наукова новизна одержаних результатів, практичне значення дослідження, зазначаються методи та структура дослідження, а також використаний матеріал.

У **першому розділі:** визначається поняття концептуальної метафори, її різновиди, поняття концепту, а також особливості медіа-дискурсу.

У **другому розділі:** досліджується аналіз концептуальних метафор медіа-дискурсу на матеріалі англійських новинних повідомлень.

У **третьому розділі:** досліджуються способи передачі концептуальних метафор медіа-дискурсу з англійської на українську мову.

У **загальних висновках** наводяться результати проведеного дослідження та формулюються основні висновки кваліфікаційної роботи.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ МЕТАФОР У ФІЛОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

1.1 Поняття концептуальної метафори в сучасній лінгвістиці

Феномен метафори як лінгвістичного явища є об'єктом дослідження вчених уже протягом багатьох років. Вперше даний феномен було представлено у праці Аристотеля «Поетика», який назвав метафору засобом переосмислення слова, що ґрунтується на його подібності [2:164].

Процес детальнішого вивчення даного поняття як лінгвістичного явища, розпочався в кінці ХХ – на початку ХХІ століття, що є пов'язано з впровадженням когнітивно-дискурсивної парадигми у дослідження сучасних вчених, які розглядають дане поняття як складний багатофункціональний феномен у логіко-філософському, семіотичному, семантичному, стилістичному та ономазіологічному аспектах (Н. Д. Артюнова [4], В. М. Телія [46], Р. Якобсон [56], Л. В. Кульчицька [31], А. П. Чудінов [50], Х. Ортега-і-Гассет [38]).

Як зазначає Дж. Лакофф у своїй праці «Contemporary Theory of Metaphor», переважна більшість людей вважає метафору засобом літературної уяви, проте аж ніяк не елементом повсякденної мови [63:24]. Як правило, її розглядають як певну мовну характеристику, швидше пов'язану з лексикою, а ніж з діяльністю чи способом мислення. Саме тому багато людей її просто не використовують. Але, все ж таки, наше повсякденне життя пронизане метафорами, це стосується не лише мови, але й мислення і дійсності також [63:25]. Концептуальна теорія метафори стала логічним продовженням лінгвістичної традиції вивчення метафори. Вона розглядає метафору як когнітивний феномен, який забезпечує мовленнєво-розумову діяльність людини, і служить інструментом пізнання. Такі

положення, як приналежність метафори до сфери мови і мислення; функції метафори; складники метафори; причини появи метафори; метафоричне значення; системність метафори дозволяють прослідкувати, на думку І.В. Бровченко, спадковість в історії вивчення метафори [62:364].

Основною метою досліджень механізмів метафоризації є виявлення потенціалу метафори як способу сприйняття і відображення картини світу. Як свідчить одне із досліджень, процеси метафоризації базуються на обробці знань, які втілюються у когнітивних конструктах-фреймах і сценаріях [39: 59]. Розгляд метафори як складного знака дозволяє виявити в ній первісну спрямованість на сприйняття та вплив [13:32] і прагматичну орієнтованість, що дає метафорі можливість виступати засобом здійснення адресованого мовленнєвого акту. У конкретній мовленнєвій ситуації ставлення мовця до навколишнього світу так само, як і спонукання адресата до будь-якої дії, не завжди буває висловленим прямо та буквально, проте висловлене в завуальованій формі може бути цілком зрозумілим для адресата [13:32].

Концепти значною мірою впливають на те, як ми мислимо, і є не просто результатом мисленнєвої діяльності. Вони визначають реалії повсякденного життя структурують нашу поведінку, емоції, а також ставлення до інших людей. Таким чином, реалії нашого повсякденного життя визначаються нашою концептуальною системою. Ми маємо рацію, якщо вважаємо нашу концептуальну систему метафоричною, оскільки все, що ми дізнаємося, ми дізнаємося з досвіду, тих речей яких ми робимо щодня, вони мають безпосереднє відношення до метафори [2:26]. Говорячи про механізми утворення метафор, за словами Дж. Лакоффа, вони формуються незалежно від мови. Він вважає, що складні концептуальні метафори беруть свій початок у первинних метафор. Первинні метафори виникають мимовільно, як правило, в дитинстві, коли дві частини нашого мозку активуються одночасно, під час переживання певного досвіду [16:82].

Оскільки, метафора відноситься не лише до сфери мови, а й мислення також, процеси мислення значною мірою є також метафоричними. Слід додати, що завдяки такому підходу метафора виходить за рамки мовної системи її можна розглядати, як спосіб взаємодії мови, культури та мислення [7: 59].

На думку С.Х. Ляпіної, концепти – є своєрідними культурними генами, які входять в генотип культури, що самоорганізують інтегративні функціонально - системні багатовимірні (як мінімум тривимірні) ідеалізовані формоутворення, що спираються на понятійну або псевдопонятійну базу [8: 16].

Впродовж декількох останніх десятиліть, було проведено безліч досліджень, які пролили світло на те, як працює людська свідомість. Одним з найвагоміших стала теорія концептуальної метафори Дж. Лакоффа. Ці дослідження показали, що метафора є несвідомою структурою, що дає нам можливість усвідомити незрозумілі абстрактні поняття, використовуючи більш зрозумілі конкретні концепти із більш простою структурою [14: 332].

Концептуальна метафора Дж. Лакоффа – це когнітивне утворення, що засноване на зіткненні двох доменів – вихідного і цільового (або корелятивного і референтного), результатом якого є відображення, або ж мапування вихідного концепту на цільовий. Таке мапування не є випадковим, воно засноване на щоденному досвіді, а також на знаннях. Концептуальна система складається з тисяч звичайних метафоричних мапувань, що утворюють високоструктуровану підсистему концептуальної системи. Характеристикою метафоричних відображень є універсальність: деякі з них є універсальними, інші – поширеними, або зумовленими певною культурою [63: 245].

Сила концептуальних метафор полягає в їх постійному несвідомому використанні: “Все, на що ми опираємося постійно, неусвідомлено і автоматично, настільки зжилося з нами, стало частиною нас самих, що ми не можемо цьому протистояти, часто просто тому, що це залишається непоміченим . «Характерною

рисою метафор є те, що вони не зникають, але залишаються в людській свідомості. Логічні наслідки їх дії виявляються в особливостях нашого розуміння світу» [52: 137].

Як зазначає В. Телія, метафора за своєю природою є антропоцентричною. Вона поєднує в собі певні ознаки гетерогенних сутностей, що є типовою рисою метафоризації. Це спосіб полягає у створенні нових концептів і використанні знаків, що уже існують в певній семіотичній системі. Отже, неоднозначність трактувань метафори пояснюється тим, що її основний об'єкт прихований за допоміжним, в поєднанні вони формують нове значення, яке має вагомий смисловий потенціал [63: 24].

Серед великої кількості метафор можна виділити такі:

1. Порівняльно фігуративна – вона не має певного пізнавального потенціалу, наголошуючи на тому, що її сенс є буквальний ним і абсолютно не залежить від контексту, метафора не змінює зміст мовних одиниць і базується на принципі аналогії і безпосередньої подібності. Основними представниками даної теорії є Д. Девідсон і Д. Карні. Проте все ж більш детальне трактування цієї теорії базується на певному тлумаченні позиції Аристотеля. Автори розуміють метафору як «буквальне перенесення» «буквальних значень» термінів на підставі аналогії і подібності, тобто метафора стала зводитися до простого порівняння [46: 124].

2. Образно-емоційна метафора. Одним з основних представників даного напрямку є Г. Штерн, що спирався, з одного боку, на праці німецького психолога В. Вундта, з іншого, - на Г. Фреге, який в своїх роздумах про логіко-семантичну структуру мови зазначає, що за своєю природою образно-емоційна метафора також не має чіткого пізнавального потенціалу, через те, що вона пов'язана з конкретними емоціями, образами, а не абстрактними чуттєвими значеннями. Основною задачею цієї метафори є візуалізація, уявлення абстрактних категорій в чуттєвій, наочній формі, вирішення ряду експресивних, комунікативних завдань.

Усвідомлення значення як психологічного акту лягло в основу психології метафоризації, за допомогою якого слово, можна співвіднести зі своїм позначуваням. Водночас логічний аналіз значення виділяє в ньому: суб'єктивне сприйняття суб'єкта, вказівку на об'єкт, і зміст базового значення слова [31: 35].

Інтеракціоністська концепція стверджує, що мовні конструкції містять сенси – буквальний і метафоричний, хоча другий і превалує, в розмовній мові він часто не використовується, оскільки метафора сама творить новий сенс, а не розкриває уже існуючий. Метафоричний перенос заснований на переструктуруванні сукупності ознак першого об'єкта відповідно до сукупності ознак іншого шляхом «затемнення» одних і «висвітлення» інших ознак [5:165].

Згідно з специфікою прояву когнітивного ефекту «висвітлювання – приховування» можна виділити такі типи метафор: конвенціональні (conventional metaphors) або укорінені, і нові (novel metaphors) або оригінальних метафор [63: 202].

В основі **конвенціональних метафор** лежать зафіксовані у нашому досвіді систематичні кореляції між явищами і сприймаються як звичні способи концептуалізації дійсності, що здійснюються в повсякденній розумово – мовленнєвій діяльності. Конвенціональні метафори характеризуються семантичністю. Оскільки у таких метафорах стертий образ, в них немає експресивності [63: 108].

Нові метафори, навпаки, є неочікуваними, вони надають «нове осмислення нашому досвіду» [63:46]. Наприклад, якщо при метафоричному осмисленні концепту THEORY / ТЕОРІЯ за допомогою концепту BUILDING / БУДІВЛЯ «висвітлюється» така традиційно використовувана частина, як ФУНДАМЕНТ БУДІВЛІ (*foundations of the theory*), то метафора сприймається як конвенціональна, а якщо – ДАХ, КІМНАТА, СХОДИ, КОРИДОР (*His theory has thousands of little rooms and long, winding corridors*), то як нова.

Дослідники відзначають, що завдяки ефекту «висвітлення – затемнення» одна і та сама концептуальна метафора може бути джерелом як конвенціональних, так і нових метафоричних виразів [32: 50].

Дж.Лакофф і М.Джонсон виділяють три основних типи метафор за природою концептуального корелята: онтологічні, структурні та орієнтаційні. Дж. Лакофф і М. Джонсон зазначають, що онтологічна метафора категоризує абстрактні сутності шляхом окреслення їх меж у просторі.

1) Онтологічні метафори, що служать для відображення в мові зорових дій та станів як об'єктів, субстанції та контейнера [63:38].

2) Просторові (орієнтаційні) метафори, де головними є параметри : верх – низ, усередині – зовні [63: 40]

3) Структурні метафори, в яких один концепт метафорично структурується термінами іншого: наприклад, концептуальною базою номінації [63: 43].

Слід відзначити, що Н.Д. Арутюнова запропонувала ще одну класифікацію крім вищезазначених. Метафори були поділені на класи відповідно до їх впливу на адресата. Згідно з цією теорією, метафори поділяються на епіфори і діафори. «При когнітивній функції метафори діляться на другорядні (побічні) і базисні (ключові). Перші дають уявлення про конкретний об'єкт або часткової категорії об'єктів, другі (це завжди діафори) визначають спосіб мислення про світ (картину світу) або його фундаментальні частини [5: 296].

А. Чудінов виділяє такі основні функції концептуальної метафори:

1) Когнітивна або іншими словами інтерпретаційна функція обробки інформації, яка полягає в «дешифруванні, іншими словами поясненні, інтерпретації аналізу, що призводять до утвердження текстового повідомлення, встановлення його змісту « обертонів » і « збільшень сенсу » [32: 43].

2) Комунікативна функція , основною функцією якої є передача інформації більш доступним способом.

3) Номінативна функція здійснюється в тому випадку, коли у метафоризованого об'єкта відсутня вербальна номінація, або коли мовець не погоджується з універсальним найменуванням реалії.

4) Креативна функція, що дозволяє зробити текст більш емоційно насиченим, примітним за формою та змістом.

5) Прагматична функція, необхідна для створення певного емоційного стану у адресата.

6) Гіпотетична функція, дає можливість усвідомити можливий розвиток ситуації, а також передбачити результат.

7) Інструментальна дає можливість уявити приховану суть метафори, а також сформулювати власну картину світу.

8) Евфемістичній функція дозволяє приховати неприємні думки, роблячи їх більш мелодійними, що дозволяє уникнути образливих відгуків.

9) Моделююча, функцією якої є формування власної картини світу.

10) Популяризаційна, що дозволять передавати важко зрозумілу інформацію в більш доступній формі [32 :43].

1.2 Концептуальна метафора у перекладознавчій перспективі

У перекладача часто виникає необхідність перекладу троп, стилістичних фігур чи інших засобів, які роблять текст більш виразним. Саме тому переклад різного роду стилістичних засобів з однієї мови на іншу вимагає певних перетворень, що допомагають або зберегти або ж модифікувати вихідну емоційно-естетичну інформацію [24: 24]. Однією з таких засобів є метафора.

Метафорична семантика утворена такими взаємопов'язаними елементами як початкове значення слова, образ, який створюється в результаті співставлення та новий понятійний зміст, нова номінація, яка виникає при осмисленні метафори.

Доказом того, що перекладач розуміє метафору, може бути осмисленість асоціативного змісту лексичної одиниці, тобто коли перекладач точно визначає метафору в мові оригіналу, адекватно передаючи її в мові перекладу, усуваючи неправильні значення та асоціації. Беручи до уваги семантику слів метафоричного висловлювання мови оригіналу, перекладач порівнює її лексичне значення зі значенням у мові перекладу [27: 95].

Як зазначає Добринська, переклад метафор є одним з найскладніших процесів перекладу. Оскільки метафора значною мірою пов'язана з культурою, вона вимагає детальної інтерпретації, а також розуміння основ культури та концептуальних систем, як мови оригіналу, так і мови перекладу, які не завжди співпадають [71: 595].

За словами Снелла Хорнбі, «найважливішою проблемою, для перекладу метафори є те, що різні культури, отже, різні мови, концептуалізують і створюють символи, різними способами та форматами, і тому значення метафори часто залежить від культури» [70: 92]. Беручи до уваги всі вищезгадані проблеми, Ларсон узагальнив основних п'ять процедур передачі метафор з МО в МП:

1. Метафора може бути збереженою, але лише за умови, що це дозволяє МП.
2. Метафора може бути перекладена порівнянням.
3. Якщо метафора має схожий еквівалент в мові перекладу, вона може бути ним замінена.
4. Метафора може зберігатися, а значення пояснюватися.
5. Значення метафори може бути перекладене без збереження метафоричної образності [65: 93].

Ян де Ваард дотримувався більш інтеракціоністського погляду на метафору. В одній зі своїх праць він стверджує, що деметафоризація оригінального тексту, значно погіршить цільовий текст, зробивши його

беззмістовним та нецікавим. А заміна метафоричного образу призведе до фальсифікації тексту оригіналу [23: 60]. Автор пропонує такі способи перекладу:

1. Збереження початкової форми метафори в перекладі. Це можливо тільки при повному збігу форми та значення метафори в двох мовах. Але цього можна досягнути вкрай рідко.

2. Якщо метафора належить до скороченого типу, можна зробити приховану складову явною і відобразити метафору як повну.

3. Якщо при застосуванні перших двох способів не було досягнуто бажаного результату, перекладач може спробувати зберегти елементи метафори шляхом її перетворення її в порівняння.

4. Якщо при перекладі метафору не можна зберегти, перекладач може спробувати замінити її на інший образ в мові перекладу.

5. Іноді, при відсутності потрібного способу, образне висловлювання замінюють на звичайне [69: 56].

Неллі Мандельбит запропонувала власну теорію «когнітивного перекладу», в якій можна виділити два основних способи:

1. Умова подібного метафоричного відображення (*similar mapping condition*) виконується у випадку концептуального зсуву між мовами.

2. Умова різного метафоричного відтворення виконується в разі (*different mapping condition*) концептуального зсуву між мовами.

Використання першого не складе ніяких труднощів для перекладача, в той час як при використанні другого способу перекладачу слід звернутися, до вже відомих йому методів, а саме:

1. Переклад метафори перефразуванням.
2. Переклад порівнянням.
3. Пояснення значення у примітці.
4. Опущення при перекладі [71: 596].

П.Ньюмарк в своїй праці наголошує на тому, що правильність вибору способу перекладу метафор повністю залежить від жанру тексту. Наприклад, у інформативних текстах метафори не несуть ніякого функціонального навантаження, саме тому, вони можуть бути опущені при перекладі. В художніх текстах, навпаки, метафори є носіями прагматичної та семантичної інформації [67: 47].

В свою чергу, він пропонує такі способи відтворення метафор:

- 1.Збереження аналогічного метафоричного образу, або ж дослівний переклад.
2. Переклад метафори порівнянням.
3. Заміна еквівалентною метафорою у мові перекладу.
4. Збереження аналогічного метафоричного образу з додаванням пояснення.
5. Перефразовування [67: 50].

Напротивагу теорії Ньюмарка, ван ден Брук, акцентує увагу на можливості узагальнення метафори .Також, науковець зазначає, що перекладність метафор напряду залежить від їх комунікативних функцій, та культурних зв'язків, кількості інформації в тексті, та її структурування. Таким чином, він пропонує три альтернативних способи перекладу, що сприятимуть збереженню її цілісності:

1. Переклад «*sensu stricto*» (буквальний переклад).
2. Заміна
3. Перефразування (метафора передається ,описовою, неметафоричною фразою) [45: 31].

Я.І. Рецкер виокремлює чотири основних способи передачі метафори:

1. Еквівалентні відповідності. Даний спосіб перекладу слід застосовувати , якщо в мові перекладу трапляються відповідники оригінальної метафори.

2. Трансформація. Трансформаційний спосіб передачі метафори полягає в повній заміні основи оригінальної метафори [40: 111].

3. Варіативні відповідності використовуються в тому випадку, коли існує хоча б декілька, зафіксованих в словнику, способів передачі метафоричного висловлювання.

4. Трансформація. Якщо при перекладі метафори не можна знайти прямого відповідника в мові перекладу, часто використовують трансформації. Трансформаційний підхід полягає в повній заміні основи оригінальної метафори.

5. Калька. При калькуванні метафора оригіналу повністю відтворюється в перекладі [40: 111].

Зараз переважна більшість лінгвістів вважають адекватність одним з найвагоміших понять теорії перекладу, яка полягає в збереженні змісту сказаного. Еквівалентність це процес підбору аналогічних лінгвістичних засобів в мові перекладу. Адекватність це функціонально -прагматична категорія, що орієнтується на наміри відправника повідомлення мовою оригіналу і реакцію одержувачів цього повідомлення [40: 111].

Тема еквівалентності та адекватності досить детально висвітлюється в працях таких вчених як В.М. Комісаров, В.В. Сдобников, Е.В. Бреус, А.Д. Швейцер, Т.А. Казкова, А.В. Федоров. Проте, незважаючи на велику кількість наукових робіт, стосовно даної проблеми, ця тема розкрита не повністю. Зараз не існує єдиного терміну «адекватності» та «еквівалентності». [40: 212].

В одній зі своїх робіт В.В. Сдобников розглядає чотири основних способи співвідношення адекватності та еквівалентності:

1. Переклад адекватний в цілому і еквівалентний на рівні окремих частин тексту (тобто співвідношення еквівалентності встановлюються між усіма частинами оригіналу і перекладу, частіше за все не на рівні мети комунікації). Вважається, що це найбільш якісний переклад. Таку якість можна отримати при

перекладі спеціалізованих видів тексту: науково-технічного, економічного, юридичного і т.д. [40: 212].

2. Переклад адекватний, але не еквівалентний на рівні окремих сегментів тексту. Хоча за словами В.В. Сдобникова поняття нееквівалентності є умовним. Мова йде про те, що відношення еквівалентності може бути встановленим між сегментами на рівні мети комунікації ». Лінгвістична подібність текстів оригіналу та перекладу мінімальна. Подібне співвідношення є більш притаманним художньому перекладу, а саме поетичному [11: 57].

3. Переклад еквівалентний, але не є адекватним. «Цей той випадок, коли перекладач, в гонитві за точністю перекладу, втратив сенс перекладного тексту, не зрозумів його призначення, комунікативний намір автора» [11: 59]. Такий переклад може зустрітися і при перекладі художніх текстів, і при перекладі текстів спеціальних.

4. Переклад нееквівалентний і неадекватний. Таке часто трапляється в спеціалізованому перекладі, а саме технічному, коли перекладач через незнання предмету, або ж певну лінгвістичну некомпетентність припускається помилок, що в свою чергу або ж спотворюють зміст або репрезентують його в зовсім в іншому світлі. Виявити відсутність еквівалентності можна співставляючи окремих елементів (речення) оригіналу та перекладу. Оскільки інформація передана не точно, адекватність перекладу теж відсутня [43: 61].

О.Е Вошина розділяє метафори на чотири класи відповідно до їх еквівалентності: [9: 71].

Структурно-еквівалентні метафори:

а) метафори, вихідні структури яких містять інформацію, еквівалентну інформації оригіналу;

б) метафори, структура яких несе ширшу інформацію в порівнянні зі структурою оригіналу;

в) метафори, в структурі яких відбулося звуження інформації в порівнянні з інформацією метафори оригіналу.

За словами автора, при перекладі метафор груп структурно – еквівалентних відповідностей використовують трансформації для збереження семантичної структури метафори, якщо це не перешкоджає еквівалентній передачі тропів, при якій зберігається його образність;

Структурно-нееквівалентні метафори:

а) переклад метафори порівнянням, при якому в структурі порівняння перекладу найчастіше явно виражені співвідношення між поняттями метафори, причому об'єкт метафори входить в порівняльний зворот [9: 72].

б) Переклад метафори нейтральним засобом .При перекладі метафори нейтральним засобом , або образом, що не є еквівалентним оригінальному , можна втратити структуру і прагматику метафори, що може призвести, до повної втрати образу [9: 72].

1.3 Медіа-дискурс у філологічних дослідженнях

Поняття дискурс є одним з найбільш суперечливих та найбільш обговорюваних питань в сучасній лінгвістиці. Існує велика кількість праць вітчизняних та зарубіжних вчених, які проявили зацікавленість у вивченні даного поняття, а саме: Н. Артюнова, Ф. Бацевич, О. Бессонова, А. Белова, В. Дем'янова, В. Карасик, Є.Кубрякова, М. Макарова, М. Полюжина, П. Серіо, А. Токарська, Дж. Філіпс, Дж. Фіске, Р. Ходжа, І. Шевченко, Дж. Юла [33: 83 – 90].

В значенні «міркування», «діалог», дане поняття існує більше двох тисяч років, але як лінгвістичний феномен це явище стало більш вживаним в 50р. ХХ ст. після публікації праці З. Харріса «Аналіз дискурсу» , який назвав так метод аналізу зв'язного мовлення, що призначений для виведення дескриптивної

лінгвістики за межі одного речення в даний момент часу, а також для співвіднесення мови та культури [60: 474].

Вперше термін дискурс був введений Ю. Габермасом, який вважав, що дискурс це вид мовленнєвої комунікації, що передбачає раціональний, критичний розгляд цінностей, норм і правил соціального життя [18: 344]. За словами голландського дослідника Т. Ван Дейка, дискурс – це складне комунікативне явище, що містить інформацію про учасників комунікації, соціальний контекст, знання процесу утворення та сприйняття текстів. Тим самим, дискурс поєднує в собі соціальні вимоги з мовними, саме тому він і вважається соціолінгвістичним явищем [13: 312].

За визначенням Н.Арутюнової, дискурс – «зв'язний текст у сукупності з екстралінгвістичними, соціокультурними, прагматичними, психологічними факторами; це – текст, узятий в аспекті подій; мовлення, що розглядається як цілеспрямоване соціальне явище, дія, як компонент, що приймає участь у взаємодії між людьми і механізмах їх свідомості. Дискурс – це мовлення, занурене у життя» [4: 356 – 357]. Існує декілька підходів до його визначення:

Основні підходи до вивчення дискурсу подає в своїй праці «Дискурс мовлення, мовленнєва діяльність» О.С. Кубрякова. Вона ділить його на три основних підходи:

1. Структурно-стилістичний підхід класифікується нетекстовою організацією розмовної мови, якій притаманна наявність асоціативних зв'язків, не зовсім логічний поділ на частини, ситуативність, контекстуальність та стилістична специфіка [30: 7 – 25].

2. Структурно-синтаксичний підхід. Тут мають на увазі декілька пропозицій, пов'язаних смисловим зв'язком. Однією з основних ознак дискурсу є зв'язність [30: 7 – 25].

3. Соціально-прагматичний підхід. Відповідно до цього підходу, текст є частиною комунікативної ситуації або соціально, ідеологічно обмеженим типом висловлювань, або як «мова в мові», але відображений у вигляді певної соціальної даності, що має свої тексти [30: 7 – 25].

У своїх дослідженнях Д. Шифрін [33: 83 – 90] наводить три основних підходи класифікуючи поняття дискурсу:

1. Перший підхід (ґрунтується на засадах формально чи структурно орієнтованої лінгвістики, два чи більше речень зв'язаних за змістом [33: 83 – 90].

2. Другий підхід визначає дискурс з точки зору функціонального аспекту як «будь-яке вживання мови». Цей підхід визначає обумовленість аналізу функцій дискурсу вивченням функцій мови в широкому соціокультурному контексті [33:83 – 90].

3. Третій підхід характеризує дискурс як висловлювання, підкреслює взаємозв'язок форми та функцій. Таким чином дискурс це не ізольований набір речень, а цілісна структура функціонально організованих, контекстуалізованих одиниць використання мови [33: 83 – 90].

М. Стаббс виділяє: формальну, функціональну та ситуативну інтерпретації як основні координати, які слід брати до уваги при класифікуванні дискурсу [26: 189].

1. Якщо розглядати формально, дискурс це одиниця мови, яка за обсягом є більшою, а ніж речення.

2. Говорячи про зміст дискурсу, він тісно пов'язаний з використанням мови в соціальному контексті.

3. За своєю будовою, дискурс є інтерактивним, тобто діалогічним [26: 189].

Як зазначає В.І. Карасик, всі типи дискурсу можна поділити на: особистісно-орієнтований і статусно-орієнтований дискурс. Користуючись першим підходом, учасники комунікації повинні донести певну інформацію до адресата і зрозуміти

його як особистість. Використовуючи другий підхід, комунікати належать до певної соціальної групи та виконують ту роль, яка є визначена тією чи іншою комунікативною ситуацією [26: 239].

Особистісно-орієнтований дискурс є притаманним двом основним сферам спілкування – побутовій і буттєвій. Побутове спілкування є генетично вихідним типом дискурсу, в той час як буттєве відображається в формі філософського, художнього діалогу [26: 239].

Зважаючи на той факт, що науковці виділяють величезну кількість різних класифікацій В.В Красних виокремлює лише національні дискурси: український, англійський, іспанський і тд. За словами науковця, вищезгадані види, не є окремими типами, а лише певними модифікаціями з вищезапропонованих, «адаптованих» відповідно до тієї сфери, у якій вони функціонують [4: 114].

Беручи до уваги такі основні чинники як сфера функціонування та характер комунікації А.Д. Белова пропонує класифікацію дискурсів за сферами комунікації. Існують такі типи дискурсу як: політичний, бізнес, медіа дискурс, педагогічний, рекламний, медичний, інтернет-дискурс. За характером комунікації: підготовлений, спонтанний, офіційний та неофіційний, жіночий, чоловічий, дитячий, для людей старшого віку і тд. [7: 18].

Узагальнивши поняття дискурсу в вітчизняному та зарубіжному мовознавстві, дослідниця В.Є Чернявська виокремлює два типи дискурсу:

1. Конкретна комунікативна подія, відображена як в письмових текстах так і в усному мовленні, що реалізується в чітко зазначеному когнітивно та типологічно обумовленому комунікативному просторі;

2. Сукупність тематично співвіднесених текстів [49: 14].

В лінгвістиці медіа-дискурс з'явився відносно недавно. На даний момент існує щонайменше два визначення для номінації цього поняття. Відповідно до першого підходу, медійний дискурс – це особливий вид мисленнєво-мовленнєвої

діяльності, притаманний для інформаційно-мас-медійного простору [25:21]. Медіа дискурс відрізняється від (публіцистичного, наукового, офіційно-ділового, релігійного тощо). Різниця між дискурсами полягає в певній модифікації їх параметрів: застосування різних мовних практик, мовних та немовних одиниць, комунікативних ситуацій для їх актуалізації. Другий підхід акцентує свою увагу на тому, що медіа дискурсом можна вважати будь-який з вищенаведених дискурсів, що представлений в медіа-просторі, або друкується в ЗМІ [16: 21]. Проте для відтворення політичного, наукового, релігійного дискурсу в медіа-просторі необхідні певні усталені правила інтерпретації, формування та відтворення масової інформації [58: 47].

Основними видами мас-медійного дискурсу відповідно до виконуваної комунікативної функції є публіцистичний дискурс, PR дискурс та рекламний дискурс.

1. Публіцистичний дискурс здійснюється завдяки засобам масової комунікації та має чітко виражену авторську актуалізуючу позицію. Йому притаманна наявність двох комунікатів: автора та реципієнта, також він може охоплювати значну частину адресатів. Основна функція публіцистичного стилю полягає у впливі на людську свідомість та формуванні політичної, громадської чи наївної частини світу [25: 30].

2. PR (від англ. public relations «зв'язки з громадськістю») в порівнянні з іншими дискурсами, цей дискурс є новим у сфері мас-медіа [6: 140]. Основною функцією PR-дискурсу є формування позитивного образу певного діяча або інституції та утворення соціального, політикопсихологічного середовища, що сприятиме успішній діяльності вищезгаданих. Завдяки PR-дискурсу здійснюються формування суспільних зв'язків між громадськістю та організаціями. Важливо PR-спеціалістам провести моніторинг представників організацій, щоб скласти повну картину суспільної думки і поведінкової позиції як всередині так і за її межами.

Ще одним із важливих завдань: проаналізувати як впливають політичні події та носії політичних напрямків на спільноту. Завдяки цим діям PR-спеціалісти зможуть апробувати нові технології і ідеї політичного впливу на представниках спільноти [6: 141].

3. Ще одним з видів мас-медійного дискурсу є рекламний. Його структура та основні стратегії, визначаються цілісною взаємодією фреймів автора та адресата, а також мети рекламного дискурсу. Тому, йому притаманний певний комунікативний потенціал, що необхідний для активізації вербальних та екстравербальних факторів, які сприятимуть відображенню когнітивних, комунікативно-функціональних, соціальних і культурологічних факторів контекстуалізації. Соціальні та культурологічні фактори контекстуалізації утворюють жанровий контекст рекламного дискурсу, основною метою якого, є вплив на людську свідомість, презентація певних об'єктів у привабливому світлі, щоб змусити покупця придбати той чи інший товар [42: 229].

Також мас -медійний дискурс здійснює ряд функцій, деякі з них були вже наведені в публіцистичному дискурсі. Серед них можна виділити такі: 1) інформативна 2) розважальна 3) регулятивна (що поєднує в собі ідеологічну функцію, функцію маніпулювання свідомістю) 4) розважальна 5) фатична (що встановлює зв'язок між видавцем та аудиторією 6) рекламна [42: 22 – 23].

Важко виокремити, яка ж зі всіх функцій превалує, проте зрозуміло, що основним концептом даного дискурсу є «інформація». Вона значною мірою представлена в різних контекстах – «задоволення інформаційних потреб», «право людини на отримання об'єктивної інформації», «інформаційне суспільство» і т. д. [4: 25].

За словами Г. Шиллера, для того, щоб маніпулювати суспільством необхідна так звана «фальшива дійсність», у якій присутність цих маніпуляцій, не буде

такою очевидною. Метафори є саме такими засобами, засобами створення «фальшивої дійсності» [41: 20].

Метафора відіграє важливу роль в медіа-дискурсі. Як зазначає Е.О Менджиріцька та Е.В. Темнова, вона є одним із лінгвістичних інструментів, що має здатність впливати на аудиторію, а також є одним із факторів, що формує дискурс [36: 31 – 35].

Метафора є невід’ємним елементом промов політиків, найчастіше в передвиборчий період, основною метою яких, є привернення уваги реципієнта.

Оскільки політики є суб’єктами персуазії та маніпуляції, вони використовують метафори, що резонують у свідомості реципієнта, ті, що впливають на їх світобачення, думки та рішення. Вміле використання таких метафор призводить до часткової або повної переконцептуалізації реципієнта [61: 230]. Принцип метафоризації ґрунтується на співвідношенні двох концептуальних доменів: сфери – джерела та сфери – цілі. Сфера – джерело є більш вивченою, конкретною й пов’язаною з певним фізичним або просторово первинним досвідом [61: 230].

Говорячи про когнітивну лінгвістику, тут концептуальна метафора поєднує в собі дві такі поняттєві сфери як пояснення та структурування світу. Дискурсивний підхід до вивчення метафоризації в медійному дискурсі полягає в дослідженні кожного конкретного тексту з урахуванням ситуації, у якій він створювався, а також його співвіднесення з іншими текстами [51: 86 – 93].

На даний момент можна виокремити два основних аспекти категоризації в медіа-дискурсі. Перший тісно пов’язаний з виникненням необхідності вербальної категоризації нових понять, його результатом є поява концептуальних метафор. Саме тому, медіа тексти є об’єктом метафоричної деривації найменувань. Тут ми можемо навести приклад концептуальних метафор, що дають позначення певних суспільних реалій наприклад: *branch of power* – гілка влади , *wave of strikes* –

хвиля страйків і тд. В медіа дискурсі концептуальні метафори мають властивість ставати загальноприйнятими термінами. Другим аспектом категоризації реальності є нова категоризація реальності, вона пов'язана з вторинною номінацією фрагментів дійсності. Цей феномен включає в себе весь спектр медійних реалій [12: 260].

Використання концептуальних метафор у медіа дискурсі є одним із способів збагачення і повноцінного розкриття змісту під час комунікативного процесу. У медійному просторі важливо користуватися притаманним їй типом – медійною метафорою, основною властивістю якої є поєднання бачень як з індивідуальної точки зору, так і колективної. Важливо не зациклюватися на використанні метафоричних моделей, оскільки вони продукують усталені штампи, але з іншого боку наповнюють мовний простір новими словами, тим самим збагачуючи його [12: 261].

Висновки до розділу 1

Концептуальна метафора – це когнітивне утворення, що засноване на зіткненні двох доменів – вихідного і цільового (або корелятивного і референтного), результатом якого є відображення, або ж мапування вихідного концепту на цільовий. Основними поняттєвими сферами є пояснення та структурування світу.

Процес вивчення феномену концептуальної метафори припадає на кінець ХХ – на початок ХХІ століття, що спричинене впровадженням когнітивно-дискурсивної парадигми. Одними з найвідоміших лінгвістів, що займалися вивченням даного лінгвістичного явища є : Н. Д. Артюнова , В. М. Телія , Р. Якобсон , Л. В Кульчицька , А. П. Чудінов , Х. Ортега-і-Гассет.

Основоположники теорії концептуальної метафори, Дж.Лакофф і М.Джонсон за природою концептуального корелята ділять метафори на три види : онтологічні, структурні та орієнтаційні.

Говорячи про переклад концептуальних метафор, Н. Добринська вважає, що переклад метафор є досить важким, оскільки метафора тісно пов'язана з культурою і вимагає знання концептуальних систем як мови оригіналу так і мови перекладу.

Я.І. Рецкер виокремлює чотири основних способи передачі метафори: еквівалентні відповідності, трансформація, варіативні відповідності, калька.

Метафора є одним із найважливіших елементів медіа-дискурсу (дискурсу новин) характерною особливістю якої є вплив на реципієнта. Використання “правильних” концептуальних метафор в новинних повідомленнях здатне впливати на погляди та рішення реципієнта.

Основними функціями концептуальних метафор у медіа-дискурсі є: 1) інформативна 2) розважальна 3) регулятивна (що поєднує в собі ідеологічну

функцію, функцію маніпулювання свідомістю) 4) розважальна 5) фатична (що встановлює зв'язок між видавцем та аудиторією).

Серед вищезазначених функцій важко визначити, яка серед них є основною, проте досить зрозумілим є те, що основною метою даного дискурсу є надання інформації, задоволення інформаційних потреб суспільства.

РОЗДІЛ 2

ЗАСОБИ АКТУАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ МЕТАФОРИ В СУЧАСНОМУ АНГЛІЙСЬКОМОВНОМУ МЕДІА ДИСКУРСІ

2.1 Структурно - функціональні особливості текстів англomовного медіа дискурсу

Поява мас-медійного дискурсу була спричинена стрімким розвитком у сфері комунікацій, все більшою потребою в інформованості, а також в тенденціях глобалізації. Оскільки переважну більшість інформації ми отримуємо безпосередньо через ЗМІ, даний дискурс є одним з найбільш релевантних та важливих. Особливістю мас-медійного дискурсу є те, що в його межах здійснюється «діалог культур», так звана взаємодія «Я» та «Іншого», наслідком цієї взаємодії є поповнення знань обох культур [10: 1].

За визначенням А. О'Кіффі медіа-дискурс це поєднання усної та письмової інформації, що представлена на різноманітних медіа-платформах, та орієнтована на віддаленого глядача [68: 441]. За М. Р. Желтухіною медіа-дискурс – це зв'язний, вербальний або невербальний, усний чи письмовий текст у сукупності з прагматичними, соціокультурними, психологічними й іншими факторами, виражений в ЗМІ, взятий в аспекті подій, що представляє собою дію, що бере участь в соціокультурній взаємодії і відзеркалює механізм свідомості комунікантів [21: 132].

Оскільки ЗМІ є невід'ємною складовою буденності кожної людини зокрема, а також суспільства в цілому, тому буттєва та медіа реальність є ніби одним цілим. Мас-медійний дискурс реалізується сукупністю багаторівневих текстів, організованих ієрархічно, в якому тексти із меншим структурно-змістовим

об'ємом входять до більших текстових цілих (тексти преси, Інтернету, радіо, телебачення) [19: 148].

На даний момент існує невелика кількість класифікацій медіа-дискурсу, і вони не є комплексними. Однією з основних класифікацій є класифікація за типами самих медіа, каналами передачі інформації:

- 1) Дискурс друкованих ЗМІ.
- 2) Дискурс телебачення.
- 3) Радіо-дискурс
- 4) Інтернет-дискурс (що включає в себе всі види електронної комунікації [19: 138].

Теоретичні аспекти медіа-дискурсу висвітлюються: Т.Г. Добросклонською, М. Р. Желтухіною , Н. М. Оломською, Ю.О. Шевляковою [45:346].

Одним із найважливіших елементів, що належать до медіа-дискурсу є новини. Відповідно до свого змісту існує чотири основних типи новинних повідомлень: «hard news» – тверді новини, «soft news» – м'які новини, «local news» – місцеві новини та «foreign news» – новини в світі [19: 138].

«Hard news» базуються на фактах, відповідають на питання «що?», «де?», «коли?». Вони складають основу інформаційного повідомлення, характеризуються строго визначеною змістовою структурою, публіцистичним стилем, наявністю посилань [19: 138]:

(13) *Dozens of ventilators sent from Moscow to New York and New Jersey to help their hospitals to fight the coronavirus outbreak have gone unused — and will now be handed over to federal authorities* (RS,URL) – Десятки апаратів штучної вентиляції легень відправлених з Москви до Нью-Йорка та Нью-Джерсі, щоб допомогти лікарням боротися зі спалахом коронавірусу, залишилися невикористаними – і тепер вони будуть передані федеральним органам влади.

Висвітлюючи актуальне питання сьогодення, інформуючи громадян про COVID 19, новини викладені у публіцистичному стилі. Автор статті подає інформацію з метою переконати читачів у гуманній позиції держави, використовуючи лексику для загального розуміння.

Побудова речень має просту структуру – в цьому і полягає доступність викладу. Приклад містить суспільні терміни: *federal authorities* – федеральні органи влади, терміни, які використовуються в галузі медицини: *ventilators* – апарати штучної вентиляції легень, *coronavirus outbreak* – спалах коронавірусу.

«Soft news» навпаки ж створені, щоб викликати певні емоції у читача: занепокоєння, здивування, піднесеність. Такі новини є доповнювальною складовою «hard news», їм притаманний більш розмовний стиль, а також невелика кількість посилань [19: 139]:

(3) *I know how disappointed you feel because I feel it too, and so do tens of millions of Americans who invested their hopes and dreams in this effort. This is painful and it will be for a long time, but I want you to remember this* (CC, URL) – Я знаю, як ви розчаровані, тому що я відчуваю це теж, і так почувають себе десятки мільйонів американців, які вклали свої сподівання та мрії в ці зусилля. Це боляче, і це надовго, але я хочу, щоб ви це пам'ятали.

Автор вислову апелює до емоцій реципієнта, щоб віднайти свою аудиторію. Емоційно-забарвлена лексика, яка використовується у тексті: *disappointed* – розчаровані, *painful* – боляче, хоч і несе негативне навантаження та завдяки проксеміці – скорочення комунікативної відстані до співрозмовника «я відчуваю це теж», – створює ситуацію підтримки.

Однією з характеристик текстів новин є актуалізація важливих проблем, а також бажання журналістів правильно інтерпретувати інформаційне ядро, а з іншого боку зробити аналіз ситуації, дати якісну оцінку. В даному типі, увага акцентується на актуальності проблеми, а також на її інтерпретації. В медіа-

дискурсі відбувається перетворення інформації в смисл, зрощення різного типу інформації [20: 192].

Отже, в сучасному медіа-просторі новини є одними із основних джерел отримання інформації. Основною лексичною одиницею новинних повідомлень є суспільно- політична лексика, а також лексика з усіх інших функціональних стилів, що спричинено охопленням великої кількості тем.

Існує три основних підходи до класифікації медіа-дискурсу: структурний, тематичний та функціональний. Згідно з першим підходом, медіа-дискурс це – продукт комунікативної діяльності, взятий у сукупності усіх вербальних та екстралінгвальних характеристик, пов’язаних із його походженням поширенням та сприйняттям [19: 138]. Тематичний підхід це – сукупність всіх письмових та усних текстів, які в певний момент є в центрі уваги якоїсь соціальної чи політичної ситуації [3:139]. І відповідно до функціонального підходу, основними функціями ЗМІ є інформаційна, експресивна та прагматична.

1. Інформативна функція превалює над усіма іншими функціями, оскільки в основі будь-яких медійних текстів лежить інформація. Головним завданням ЗМІ є задоволення інформаційних потреб людей [1: 16].

(84) *Trump turns clock back 155 years with Confederacy-inspired election strategy* (ТТ, URL) – Трамп повертається на 155 років назад за допомогою натхненної конфедерацією виборчої стратегії.

В даному прикладі інформативну функцію відіграє заголовок новинного тексту. Саме він визначає «тему» та «предмет мовлення», а також є його «тематичною конструкцією». Особливістю інформативної функції є те, що завдяки опорним елементам, автори новин висвітлюють основний зміст новин, проте опускають деталі, що інтригує та викликає інтерес дізнатись детальніше про саму подію. Лексика наведеного фрагменту є нейтральною, однак слід зазначити, що тут також використовуються слова з інших стилів, наприклад політичні терміни:

confederacy – конфедерація, *election strategy* – виборча стратегія. Окрім цього, щоб зробити інформаційне повідомлення більш виразним, автори використовують елементи художнього стилю, наприклад метафору: *turns clock back* – повернутися в часі.

(14) *Alexander Vindman, a key witness in President Donald Trump's impeachment inquiry, is retiring from the US Army after more than 21 years of military service because he determined that his future in the armed forces «will forever be limited» due to political retaliation by the President and his allies, was reported by CNN on Wednesday* (EV,URL) – Олександр Віндман, основний свідок розслідування у справі імпічменту президента Дональда Трампа, іде у відставку з армії США після більш ніж 21 року військової служби, оскільки він вважає, що його майбутнє у збройних силах «назавжди буде обмежене» через політичну помсту президента та його союзників, як повідомив CNN у середу.

Інформаційна функція вищенаведеного фрагменту полягає у наданні основної інформації новинного повідомлення, розкритті сутті теми. Даний уривок є досить чітким та лаконічним у своєму викладі. Лексичний склад характеризується широким використанням спеціалізованих політичних термінів: *impeachment* – імпічмент, *military service* – військова служба, *allies* – союзники. Наявністю вставного звороту, що вказує на інформаційне джерело : *was reported by CNN*.

2. Прагматична функція. Дана функція спрямована на вплив на свідомість людини, формування суспільної думки, що здійснюється за допомогою прямої та непрямой агітації та пропаганди [20: 196].

(52) *So the United States shall stand up for democracy and universal human rights together, even when it might be easier or more profitable to look the other way, to keep the resources flowing* (HS,URL) – Тому, Сполучені Штати Америки повинні

відстоювати демократію та загальні права людини, навіть якщо виникне простіший чи вигідніший спосіб, щоб зберегти наявні ресурси на плаву.

У наведеному вище прикладі Барак Обама закликає захищати свої права та інтереси, незважаючи ні на що. Прагматична функція реалізується за допомогою модальних дієслів: *shall, might*. Також, використовуючи таку лексему як: *together*, політичний діяч створює ефект близькості до народу, що також є своєрідним елементом впливу на аудиторію.

(70) *If we don't take any actions our nation will sink deeper into a crisis that, at some point, we may not be able to reverse* (AA,URL) – І наша нація все глибше зануриться в кризу, в якийсь момент, ми не зможемо нічого змінити.

Прагматична функція у прикладі (70) полягає в заклику до дій, прийнятті законів, які б не допустили погіршення економічного стану країни. Автор використовує метафору *sink deeper into a crisis* – все глибше зануриться в кризу аби провести аналогію з ситуацією, яка все більше загострюється і може стати незворотною. Автор інформує читачів, про можливі варіанти подальшого розвитку подій, якщо не прийняти ніяких рішень. Даний фрагмент містить елементи драматизму, які впливають на прийняття рішень.

3. Експресивна функція – медіа- текстів полягає в тому, щоб апелювати до почуттів та емоцій реципієнта, робити текст більш виразним завдяки експресивізації логічних компонентів, що допомагають у прийнятті «правильних рішень» [1: 18].

(12) *He fought in the name of a larger freedom, part of that arsenal of democracy that triumphed over evil, and he did not fight in vain* (BO, URL) – Він воював в ім'я більшої свободи, частини того арсеналу демократії, яка перемогла зло, це було не даремним.

Цей уривок ілюструє 2003 рік, військову операцію Америки в Іраку, а також отриману Америкою перемогу. Експресивна функція реалізується метафорою

triumph over evil – перемогти зло, де автор порівнює перемогу над ворогом з перемогою над злом. В даному фрагменті експресивність також посилюється повтором окремих слів: *: fought in the the name of freedom, didn't fight in vain*. Такий прийом часто використовується аби зосередити увагу на проблемі, підкреслити її значущість.

(33) *Now, the investigators warn, “a perfect storm is in the making” as the war-torn country faces both the coronavirus pandemic and an economic crisis* (SC, URL) – Зараз, як зазначають слідчі, «справжня буря тільки набирає сили», оскільки розірвана війною країна, стикається як з пандемією коронавірусу, так і з економічною кризою.

Даний фрагмент, викликає занепокоєння у реципієнта. Емоційна функція актуалізується емоційно-зabarвленою лексикою, що дає негативну оцінку даній ситуації: *war-torn country* – розірвана війною країна. Уривок містить також метафору *“a perfect storm is in the making”* – «справжня буря тільки набирає сили», що надає прикладу більшого драматизму. Також автор новинного повідомлення вдається до прийому висхідної градації – стилістичного прийому, коли кожен новий елемент посилює емоційно-експресивне значення: *storm, war, pandemic, crisis*.

2.2 Види і функції концептуальних метафор в сучасних англомовних текстах медіа-дискурсу.

Медіа-дискурс є одним із ключових елементів світосприйняття людини, оскільки він не тільки забезпечує нас необхідною інформацією, а й опосередковано впливає на нашу свідомість. Новини, є одним із різновидів медіа-дискурсу. Завдяки своїй динамічності, вони здатні відображати найактуальніші питання в найкоротші терміни [17: 272].

Концептуальна метафора є одним з найважливіших компонентів медіа-дискурсу. Журналісти, політичні діячі, телеведучі часто вдаються до використання даного тропу аби викликати інтерес у реципієнта, привернути увагу до тієї чи іншої проблеми, дати оцінку, а також спрогнозувати подальший розвиток подій [37: 52].

Дж. Лакофф і М. Джонсон виділяють три основних типи концептуальних метафор за способом їх концептуалізації: структурна, орієнтаційна та онтологічна [61: 116].

У структурних метафорах процес метафоризації полягає у концептуалізації абстрактних понять через більш конкретні. Базуючись на цих метафорах, людина систематизує, а також надає більшої ясності абстрактним областям знань [61: 117].

(92) *Market is power to generate wealth and expand freedom is unmatched, but this crisis has reminded us that without a watchful eye, the market can spin out of control - and that a nation cannot prosper long when it favors only the prosperous* (OI, URL) – Ринок – це сила генерувати багатство та розширювати свободу, але ця криза нагадала нам, що без пильного нагляду ринок може вийти з під контролю, і що нація не зможе процвітати впродовж тривалого періоду, якщо він підтримує лише заможних.

Прикладом структурної метафори є MARKET IS POWER. Оскільки ринок є потужним засобом здійснення певних операцій, що сприяють забезпеченню фінансової стабільності, а також наданню більших можливостей людям, в даному прикладі, суть метафори полягає у сприйнятті й переосмисленні явища сила на основі поняття ринок. Ринок є важливою складовою економіки країни, необхідною силою, що за наявності розумно діючого керівництва, та пильного нагляду допомагатиме у процвітанні держави.

(56) *Democratic challenger Joe Biden attacked the move, saying Mr Trump had put millions of lives at risk during the coronavirus pandemic. Health care will be a key*

battleground in the November presidential election (OT, URL) – Демократичний претендент Джо Байден розкритикував цей крок, заявивши, що містер Трамп поставив під загрозу мільйони життів під час пандемії коронавірусу. Охорона здоров'я стане основним полем бою на виборах президента в листопаді.

HEALTH CARE IS A BATTLEFIELD. В наведеному прикладі система охорони здоров'я ототожнюється з полем бою. Якщо за рішенням суду буде скасований Закон про доступну медичну допомогу (ACA), що полягав у наданні медичного страхування громадянам Америки, приблизно 20 мільйонів американців, залишаться без медичного страхування. Дані дії президента призведуть до обурення зі сторони американців, що можуть вплинути на результат виборів. Сфера охорони здоров'я стане полем бою для відстоювання власних інтересів. Тут, відбувається переосмислення поняття HEALTH CARE, як місця, де розгортаються основні баталії з приводу можливості прийняття даного закону.

2. Орієнтаційні метафори полягають у структуруванні однієї системи на основі іншої. Такі метафори пов'язані із орієнтацією в просторі: «ззовні – всередині», «вверх – вниз», «передня сторона – задня сторона». Дані просторові зв'язки існують через те, що тіло людини перебуває в фізичному світі, а також взаємодіє з ним. Орієнтаційні метафори формують просторову орієнтацію: HAPPY IS UP, SAD IS DOWN. Таким чином, ЩАСТЯ орієнтоване вгору: I'm feeling up, СУМ – вниз: I'm down in the dumps [63: 34].

(21) *You are talking about the people that are already at the bottom and have been pushed down even further* (CA, URL) – Ви говорите про людей, які і так опинилися на межі бідності та були відкинуті ще далі .

Як правило, ми асоціюємо бідність з рухом в низ по соціальній драбині. AT THE BOTTOM – самий низ, межа бідності, на якій живе значна частина Американців. PUSHED DOWN EVEN FURTHER - ті, чия фінансова спроможність є ще нижчою, хто вже опинився за межею бідності. У вищенаведеному прикладі

концепт БІДНОСТІ актуалізовано такими орієнтаційними метафорами як : AT THE BOTTOM, а також PUSHED DOWN EVEN FURTHER.

(10) *As history has proven time and time again, Americans always rise to the challenge and get over the adversity* (DT, URL) – Як неодноразово вже доводить історія Американці приймають виклик і долають незгоди.

Процес подолання труднощів, негараздів часто асоціюється з рухом вгору, оскільки після перемоги над своїми слабкими сторонами, людина стає розумнішою, досвідченішою. У прикладі (10) під ADVERSITY, автор має на увазі, нещодавні події, пов'язані зі спалахом коронавірусу, які вимагають злагоджених та виважених дій. Шлях до подолання несприятливих обставин, це рух вгору. Отже, тут актуалізується концептуальна метафора VICTORY IS UP.

3. Особливістю онтологічних метафор є те, що вони можуть зображати абстрактне поняття як живу сутність, а також проектувати характеристики та властивості предметів фізичного світу на абстрактні поняття. Таким чином, після усвідомлення такого досвіду, людина може вирізнити їх з поміж інших, а також трактувати як дискретні речовини чи сутності. Такі метафори пов'язані з досвідом людини та фізичним світом [61: 49].

(30) *I guess the looming crisis that most worries the Obama campaign right now is Joe Biden's next speaking engagement* (IM, URL) – Думаю, що зараз криза стає все більш відчутною для кампанії Обама, зараз наступна промова Джо Байдена.

В даному прикладі, онтологічну метафору LOOMING CRISIS, можна розглядати як автономну сутність, виділяти певні характеристики. Такі онтологічні метафори є необхідними для раціонального поводження з даними нашого досвіду. Тут актуалізується концепт: КРИЗА ЦЕ СУТНІСТЬ.

(94) *"I feel overwhelmed with anger," says Elisa Nanino, a doctor who dealt with Covid-19 people in care homes* (IM, URL). – «Мене переповнює злість» – каже

Еліса Наніно, лікар, яка мала справу з пацієнтами з Covid-19 у будинках престарілих.

В наведеному прикладі актуалізується концепт: ЗЛІСТЬ – РІДИНА. ЗЛІСТЬ, можна уявити як матеріальний об'єкт, рідину, яка переповнює людину.

Онтологічні, структурні та орієнтаційні метафори дозволяють людині краще усвідомлювати свій досвід, впорядкувати уже набуті знання, а також пояснюють механізми взаємодії зі світом.

Концептуальна метафора є невід'ємною складовою медіа-дискурсу, а також однією з компонентів дискурсу новин. Вона є широко вживаною в політичних новинах, сприяє поширенню певних ідей та поглядів, активізує уяву читача, є чинником, посилення експресії [37: 28].

Як зазначає А. П. Чудінов, метафора виконує такі функції: когнітивну, комунікативну, прагматичну, естетичну [51: 53]:

1. **Когнітивна функція** метафор ґрунтується на обробці та перетворенні інформації. Як засіб пізнання та категоризації дійсності, вона дозволяє бачити певні речі у зовсім іншому світлі, з іншої сторони. Аби концептуалізувати певні події, журналісти часто використовують метафорику [51: 51-53]. Наприклад, ситуація пов'язана з пандемією коронавірусу, що створила багато проблем у різних інших сферах діяльності, спричинила появу багатьох концептуальних метафор. Однією з найбільш вживаних метафор є: СИТУАЦІЯ – ЦЕ ГОЛОВНИЙ БІЛЬ.

(1) *All situation creates a political headache for Johnson, who as well as being Prime Minister, is also leader of what is officially still the Conservative and Unionist party (UK,URL) – Вся ситуація створює політичний біль для Джонсона, який є як і прем'єр-міністром, також і лідером того, що офіційно досі є Консервативною партією.*

У наведеному прикладі актуалізується проблема ПОЛІТИЧНОГО ГОЛОВНОГО БОЛЮ. Основними смисловими компонентами є лексичні одиниці (SITUATION, CREATE, HEADACHE). В даному прикладі СИТУАЦІЯ порівнюється з ПОЛІТИЧНИМ ГОЛОВНИМ БОЛЕМ. Денотативне значення лексичної одиниці ГОЛОВНИЙ БІЛЬ у тлумачному словнику звучить як: відчуття болю в області мозкового черепа [72: 186]. Автор використав таку аналогію у характеристиці ситуації, аби показати, що ситуація є досить болючою та надокучливою. Отже, таким чином, можемо ідентифікувати концептуальну метафору SITUATION IS HEADACHE. Когнітивна функція метафори CREATE POLITICAL HEADACHE – СТВОРЮВАТИ ПОЛІТИЧНИЙ ГОЛОВНИЙ БІЛЬ, полягає у репрезентації абстрактного поняття: важкої ситуації, через конкретне: головний біль.

2. **Комунікативна функція.** Оскільки люди мислять метафорами, метафора є також способом передачі інформації. Завдяки їм, інформація репрезентується образно, тим самим дозволяє комунікантам краще порозумітися [29: 53].

3. **Естетична функція** метафори. Естетична функція є невід’ємною складовою художнього дискурсу, але дана функція нерідко зустрічається і у медіа-дискурсі також. Метафори, що використовуються у новинних повідомленнях, надають їм глибини, а також влучності, що створює ідеальне поєднання стандартизованого мовлення та експресії [29: 51].

(72) *But for all those who scratched and clawed their way to get a piece of the American Dream, there were many who didn't make it -- those who were ultimately defeated, in one way or another, by discrimination* (BS, URL) – Але для всіх тих, хто карабкався своїм власним шляхом, щоб отримати шматочок американської мрії, але було набагато більше тих, хто не отримали її, ті, хто зрештою здалися, через дискримінацію.

В зазначеному прикладі актуалізується проблема певної ідеалізації життя за кордоном. Автор даного фрагменту порівнює життя в США зі шматочком американської мрії. Головними смисловими елементами є такі лексичні одиниці (PIECE, AMERICAN, DREAM). Денотативне значення лексичної одиниці МРІЯ у словнику: те, що створене уявою, фантазією; витвір уяви [72: 291]. Такий аналог використовує автор, аби показати тільки позитивні сторони життя в США. Тому виявляємо концептуальну метафору: LIFE IS A PIECE OF AMERICAN DREAM. Естетична функція концептуальної метафори: *a piece of the American Dream* – шматочок американської мрії_завдяки своїй поетичності, спрямована на створення певного образу, який би привертав увагу читача.

4. Прагматична функція метафори – використовується аби висвітлювати події у потрібному автору світлі, впливати на погляди та рішення реципієнта, а також закликати до дій [29: 52].

(41) *I believe that we have a righteous wind at our backs and that as we stand on the crossroads, we can make the right choices, and meet the challenges that face us* (BD,URL) – Вірю в те, що за нашими спинами дме праведний вітер, хоч ми і стоїмо на перехресті історії, ми зможемо зробити правильний вибір та прийняти всі виклики, що з'являться на нашому шляху.

В прикладі 41 актуалізовано проблему складної, кризової ситуації, що вимагає негайних рішень. В цьому фрагменті ситуація порівнюється з перехрестям. Основними смисловими компонентами тут постають лексичні одиниці (WE, STAND, CROSSROADS). Денотативне значення лексичної одиниці CROSSROAD у словнику: місце перетину шляхів, стежок, вулиць і тд. [72: 315]. Такий приклад використано у сфері політики, аби показати, що ситуація є дійсно нелегка, але якщо прийняти правильні рішення, країну можна вивести з кризи. Отже, можемо виявити таку концептуальну метафору SITUATION IS CROSSROAD. Прагматична функція концептуальної метафори: stand on the

crossroads – стоїмо на перехресті, формує ставлення реципієнта до даної ситуації, а саме викликає занепокоєння, а також закликає до дій, які б сприяли покращенню становища.

2.3. Засоби актуалізації концептуальних метафор англомовному медіа-дискурсі

Дискурс новин є одним із основних, що висвітлює найактуальнішу інформацію в політичній, економічній, культурній та соціальній сферах. Новинні тексти є своєрідним мовним осмисленням подій, які постійно відбуваються в світі, а також формують їх оцінку. Як правило, такі повідомлення характеризуються нейтральністю мови, а також своєю стислістю та лаконічністю [28: 116]. Проте, також там присутні різноманітні стилістичні засоби, що увиразнюють їх. Одними з таких засобів є концептуальні метафори.

Оскільки дискурс новин включає в себе велику кількість новинних повідомлень, що стосуються різних сфер діяльності, тому він і запозичує значну кількість концептуальних метафор, що відносяться до тієї чи іншої сфери.

Одними з найбільш вживаних метафор, є метафори, що відносяться до **суспільно-політичної** та **економічної** сфери: *looming crisis* – криза, що наближається [30], *stand up for democracy and universal human rights* – відстоювати демократію та загальні права людини [52], *massive refugee flows coming into our country* – масові потоки біженців, що надходять у нашу країну [65], *falling into easy political games* – вдаватися до нескладних політичних ігор [69].

Характерною ознакою звернень Д. Трампа та Б. Обама є використання концептуальних метафор, що у своєму складі мають лексичні конструкції з **військовими термінами**: *push the two countries “to the brink of a new Cold War”* –

змусити дві країни розпочати нову холодну війну [47], *our findings could serve as an early warning system* – наші висновки можуть послужити системою раннього попередження [50], *serve at the pleasure of the American people* – служити на благо американського народу [69], *battle in our own hearts and minds* – битва у наших серцях та думках [77].

Також, у промовах президентів можна зустріти метафори, що стосуються **медичної сфери**: *to fight the coronavirus outbreak* – боротися зі спалахом коронавірусу [13], *global pandemic is turning everything upside down* – глобальна пандемія перевертає все з ніг на голову [15], *disease control could provide a “roadmap”* – контроль захворювання може надати нам подальший план дій [29], *racing heart* – пришвидшене серцебиття [91], *“health system could completely collapse”* – «система охорони здоров'я може повністю розвалитися» [98], *UK death toll fell to the lowest* – коефіцієнт смертності у Великобританії став мінімальним [40], *“the contagion curve” could rise again* – кількість випадків захворювання може знову зрости [38].

А також метафори на позначення **емоційного стану та почуттів**: *I feel overwhelmed with anger* – мене переповнює злість [94], *anger grows* – злість наростає [51], *he fell into depression* – він впав у депресію [33], *love is ebbing away* – любов поступово згасає [93], *I am filled with gratitude* – я сповнений вдячності [64], *we were taken by surprise* – ми були дуже здивовані [44].

Одними із найчастіше актуалізованих концептів є:

1. ВІЙНА – ЦЕ КАТАСТРОФА [6].
2. ПАНДЕМІЯ – ЦЕ ВИХОР [15].
3. СИТУАЦІЯ – ЦЕ ПЕРЕХРЕСТЯ [41].
4. НАСИЛЛЯ – ЦЕ ПОЛУМ'Я [46].
5. ЕКОНОМІКА – ЦЕ КОРАБЕЛЬ, ЩО ТОНЕ [70].
6. ВОГОНЬ – ЦЕ ВБИВЦЯ [99].

7. ВОРОГ – ЦЕ ЗЛО [12].

Основними засобами актуалізації концептуальних метафор є: традиційна метафора, метафоричний епітет, стерта або ж мертва метафора, а також метафоричний вираз [22: 73].

Традиційна метафора – полягає у перенесенні інформації з однієї області знань (з однієї сфери – *source domain*, що містить знання про предмет, явище, об'єкт, який залучається для позначення іншого предмета або явища) в іншу сферу знань, так звану сферу-мети – *target domain*, що містить інформацію про сутність, яка позначається [61: 203].

(6) *The war had been a total disastrer. It had affected everyone and no one was immune from its impact (QE,URL)* – Війна була суцільною катастрофою. Вона торкнулася всіх і кожного, і не було тих, на кого вона б не вплинула.

В прикладі (6) актуалізується концепт ВІЙНИ, за допомогою традиційної метафори. Такі лексичні одиниці як (WAR, DISASTER) є основними смисловими компонентами. В даному прикладі ВІЙНА порівнюється з КАТАСТРОФОЮ. У тлумачному словнику КАТАСТРОФА: раптове лихо, подія з тяжкими трагічними наслідками; знищення, загибель, руйнація [72: 118]. Автор проводить таку аналогію між двома поняттями, аби підкреслити всю трагічність наслідків, що були спричинені війною. Отже, можемо ідентифікувати концептуальну метафору ВІЙНА – ЦЕ КАТАСТРОФА.

(83) *Those Sydney-Melbourne flights were a cash cow. But pretty much every state and territory has shut its borders to everyone else, so the options for travelling are slim (CH,URL)* – Ці рейси Сідней-Мельбурн були дійною коровою. Але майже всі держави та території закрили свої кордони для інших перевізників, тому варіантів залишилося небагато.

В прикладі (83) концепт ПРИБУТКУ актуалізується метафорою. Рейси Сідней-Мельбурн порівнюються з дійною коровою, що приносить значну

частину доходу авіаперевізнику. Основними лексичними компонентами є (SYDNEY-MELBOURNE FLIGHTS, CASH COW). Отже, можемо виявити концептуальну метафору: РЕЙСИ СІДНЕЙ- МЕЛЬБУРН – ДІЙНА КОРОВА.

Метафоричний вираз – це вираз, що полягає у перенесенні найменування, що здійснюється на підставі подібності, спільності (реальної чи уявної) двох об’єктів [22: 72].

(15) *The global pandemic is turning everything upside down – not only our emergency response, social security systems and the food supply chain, but also gender roles* (HN,URL) – Глобальна пандемія перевертає все з ніг на голову – не тільки реакцію на надзвичайну ситуацію, системи соціального захисту та мережу продовольства, але й гендерні ролі.

В наведеному прикладі, наявний метафоричний вираз *pandemic is turning everything upside down*, актуалізує концепт ПАНДЕМІЯ – ЦЕ ВИХОР. “Пандемія” (елемент домена-джерела) переноситься на (елемент домена-цілі) “Вихор”. Так само як вихор, зносить все на своєму шляху, так само і пандемія своєю появою вносить значні корективи в звичне життя людей.

(46) *Huge demonstrations have taken place in at least 30 cities across the US. They were largely peaceful on Saturday, but violence flared later in the day* (GF,URL) – Величезні демонстрації відбулися щонайменше в 30 містах США. У суботу вони були в основному мирними, але насилля спалахнуло пізніше.

Приклад (46) ілюструє функціонування метафоричного виразу *violence flared later*, що актуалізує концептуальну метафору НАСИЛЛЯ – ЦЕ ПОЛУМ’Я. Фрагмент ілюструє мирний протест після смерті Дж. Флойда, коли тисячі людей вийшли на акцію протесту, через смерть афроамериканця внаслідок дій поліції. Через неможливість втихомирити мирний протест, правоохоронці вдалися до застосування фізичної сили. Насилля в даному фрагменті подібне полум’ю, що раптово спалахує.

Ще одним із засобів актуалізації метафори є **мертва** або ж **стерта метафора**. Це стійке словосполучення, що є настільки звичними для нас, що сприймається як звичайна лексична одиниця [28: 72]:

(13) *But dozens of ventilators sent from Moscow to New York and New Jersey to help their hospitals to fight the coronavirus outbreak have gone unused — and will now be handed over to federal authorities* (RS,URL) – Але десятки апаратів штучної вентиляції легень відправлених з Москви до Нью-Йорка та Нью-Джерсі, щоб допомогти лікарням боротися зі спалахом коронавірусу, залишилися невикористаними – і тепер вони будуть передані федеральним органам влади.

За ступенем стертості, метафори, що належать до даної групи є досить неоднорідними. У словосполученні *coronavirus outbreak* – спалах коронавірусу, слово спалах не можна вважати метафорою, воно є одним із значень багатозначного слова. Проте як частина метафоричної моделі, такий вираз звучить досить органічно.

(16) *It will offer the possibility to put the future of the EU at the heart of the European debate and if managed well it could revitalise the European idea* (WF,URL) – Це дасть можливість перемістити майбутнє ЄС в центр європейських дебатів, і під правильним керівництвом, це може оживити європейську ідею.

За словником, денотативне значення лексичної одиниці ‘**серце**’ – центральний орган кровоносної системи, ритмічні скорочення якого забезпечує повноцінне функціонування організму [9:4]. Проте, оскільки серце є одним із центральних органів людського тіла, в даному прикладі відбувається перенесення значення з одного явища на інше на основі розташування. *To put the future of the EU at the heart of the European debate* – означає провести переговори у найважливішому, центральному місці. І. О. Салдецька та К.А. Самойлова зазначають, що під стертістю метафори слід вважати не “заїждежність” виразу, а незаперечність асоціативних зв'язків між властивостями людини і будь-яких

інших об'єктів, непотрібність вибудовувати яскраво виражені мовні докази їхньої подібності [28: 117].

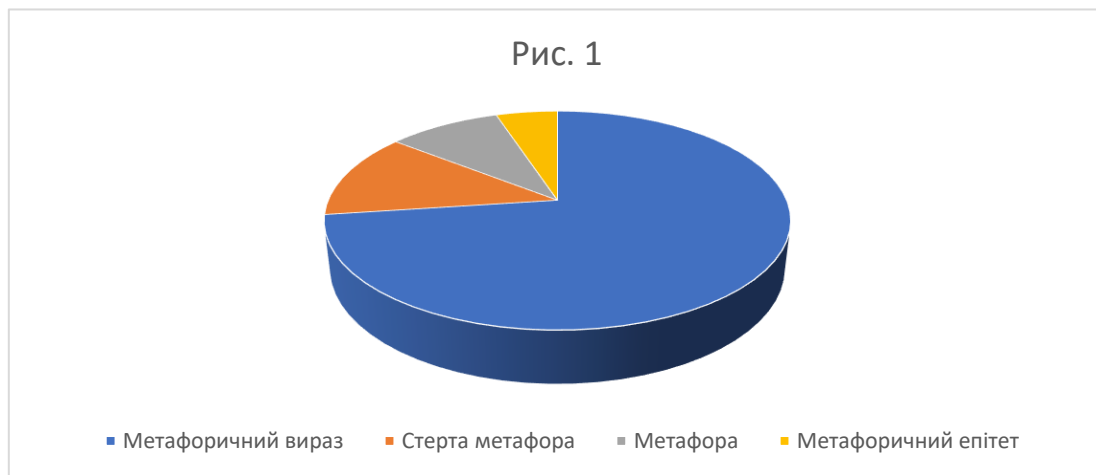
Метафоричний епітет ґрунтується на актуалізації схожості між об'єктами, що служить для виявлення їх подібності, а також у наділенні неживих об'єктів якостями та характеристиками живих. [61: 20].

(30) *I guess the looming crisis that most worries the Obama campaign right now is Joe Biden's next speaking engagement* (IM, URL) – Думаю, що зараз процвітаюча криза становить своєрідну загрозу для кампанії Обама, зараз наступна промова Джо Байдена.

Завдяки метафоричному епітету *looming*, концепт кризи набуває негативно-оцінної ознаки, а також в наведеному прикладі актуалізується концепт, КРИЗА – ЦЕ ШТОРМ, що насувається.

(99) *The violent fires burned for weeks, killed more than 30 people and caused air pollution which can be harmful to health* (AB, URL) – Безжальні пожежі, що горіли тижнями, вбили понад 30 людей та спричинили забруднення повітря, що може завдати шкоди здоров'ю.

Так у прикладі 99 актуалізується концепт ВОГОНЬ – ЦЕ ЛЮДИНА. Вогонь наділяється такою людською якістю як безжальність.

Проаналізувавши 100 фрагментів медіа-дискурсу, можемо сказати, що найчастіше концептуальна метафора актуалізується метафоричними виразами (86%). В той час, як інші засоби є досить нечисельними. Таким чином, стерта або ж мертва метафора налічує (15%) від усіх засобів, традиційна метафора (11%), а метафоричний епітет становить лише (6%) .

Висновки до розділу 2

Медіа-дискурс — це тематично сфокусована, соціально зумовлена мовленнєво-мисляча діяльність у медійному просторі.

Лінгвісти виділяють три основні підходи до класифікації медіа-дискурсу: структурний, тематичний та функціональний.

За **структурним підходом**, медіа-дискурс – є продуктом комунікативної діяльності, що включає в себе всі вербальні та екстралінгвальні характеристики.

За **тематичним підходом**, медіа-дискурс – це усі усні та письмові тексти, що в якийсь момент опиняються в центрі суспільних чи політичних подій.

Згідно з **функціональним підходом**, даний дискурс виконує ряд функцій, а саме: інформаційну, експресивну та прагматичну.

Інформативна функція – є основною функцією, оскільки мета медіа-дискурсу полягає у наданні найактуальнішої інформації про події в світі, а також забезпеченні інформаційних потреб суспільства.

Прагматична функція – базується на впливі на людську свідомість, характерною особливістю даного дискурсу є наявність пропаганди та агітації.

Експресивна функція – завдяки експресивізації логічних компонентів увиразнює текст та апелює до емоцій читача.

Медіа-дискурс, зокрема дискурс новин завдяки висвітленню найрізноманітніших тем досить тісно пов'язаний зі сферою економіки, політики, бізнесу тощо. Також, він містить різноманітні стилістичні засоби, що служать для увиразнення новинних повідомлень. Одними з таких засобів є концептуальні метафори.

Основними засобами актуалізації концептуальних метафор в медіа-дискурсі є **традиційна метафора, метафоричний епітет, стерта або ж мертва метафора**, а також **метафоричний вираз**.

А також найчастіше актуалізованими концептуальними метафорами є:

1. ВІЙНА – ЦЕ КАТАСТРОФА [6].
2. ПАНДЕМІЯ – ЦЕ ВИХОР [15].
3. СИТУАЦІЯ – ЦЕ ПЕРЕХРЕСТЯ [41].
4. НАСИЛЛЯ – ЦЕ ПОЛУМ'Я [46].
5. ЕКОНОМІКА – ЦЕ КОРАБЕЛЬ, ЩО ТОНЕ [70].
6. ВОГОНЬ – ЦЕ ВБИВЦЯ [99].
7. ВОРОГ – ЦЕ ЗЛО [12].

РОЗДІЛ 3

ВІДТВОРЕННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ МЕТАФОР В ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ МЕДІА-ДИСКУРСУ

3.1 Способи відтворення концептуальних метафор українською мовою у перекладах текстів англомовного медіа-дискурсу

Як свідчить сучасна когнітивна теорія, метафора – досить поширене явище у текстах, що відносяться до більшості функціональних стилів, вона досить часто зустрічається у побутовій, політичній, публіцистичній мові. Також вона є досить вживаною у медіа-дискурсі, і становить максимальну складність при перекладі [55: 57].

Однією з основних труднощів, що виникають при перекладі метафор є певні відмінності між метафоричними системами двох мов. Досить часто, метафоричні образи, характерні для англійської мови, відсутні в українській мові, і навпаки. Тому перенесення образу з мови оригіналу у мову перекладу, може викликати певні труднощі. У зв'язку з цим перекладач вдається до заміни метафоричних образів. [53: 144].

Основною характеристикою вдалого перекладу є адекватність. Більшість лінгвістів розглядають адекватність як центральну концепцію теорії перекладу, яка передбачає збереження значення висловлювань. Адекватність – це функціонально-прагматична категорія, спрямована на повну передачу змісту оригіналу, при якому враховується мета перекладу. Н. К. Гарбовський вважає, що категорія адекватності являє собою не характеристику ступеня відповідності тексту перекладу і тексту оригіналу, а ступінь відповідності очікуванням учасників комунікації [24:33].

У своїй роботі П.Ньюмарк зауважує, що спосіб перекладу тексту зумовлений типом тексту. Автор зазначає, що у певних текстах метафори не несуть реальної функціонального навантаження і можуть бути опущені в процесі перекладу. У текстах медіа-дискурсу метафори є досить важливими, оскільки містять контекстуальну, семантичну і прагматичну інформацію. Тому в подібних текстах необхідно уважно ставитися до метафор [67:55].

За П. Ньюмарком основними способами відтворення концептуальних метафор є:

1. Калькування – повне збереження образу мови оригіналу в мові перекладу;
2. Заміна образу відповідником, що є більш притаманним мові перекладу;
3. Використання образного порівняння, що сприятиме збереженню образу у мові перекладу [67:55].
4. Переклад із тлумаченням значення;
5. Відтворення значення метафори описово (такий прийом застосовують, коли концептуальна метафора не є зрозумілою і її збереження не є доречним;
6. пропущення метафори, якщо це не вплине на зміст висловлювання;
7. збереження метафори з додаванням конкретизації, що увиразнюватиме наявний образ [67:55].

Е. Дейнан пропонує три основних способи передачі концептуальних метафор[69:133] :

1. Повний переклад зі збереженням образу;
2. Заміна образу в мові оригіналу образом мови перекладу;
3. Деметафоризація [69:133].

Повний переклад концептуальних метафор здійснюється тоді, якщо у мові оригіналу та у мові перекладу правила сполучуваності є однаковими [69:133]:

(15) *The global pandemic is turning everything upside down – not only our emergency response, social security systems and the food supply chain, but also gender roles* (HN, URL) – Глобальна пандемія перевертає все з ніг на голову – не тільки реакцію на надзвичайну ситуацію, системи соціального захисту та мережу продовольства, але й гендерні ролі.

В даному прикладі концептуальна метафора *pandemic is turning everything upside down* – ‘пандемія ставить все з ніг на голову’ відтворена за допомогою калькування метафор. Наявність такого явища можна пояснити тим, що в обох мовах присутні однакові образні конотації.

(33) *He fell into depression because it is not just his father who has lost work in Florida but also one of his brothers* (CT, URL) – Він впав у депресію, оскільки втратив роботу у Флориді не лише його батько, а й один із його братів.

У вищезазначеному фрагменті, переклад концептуальної метафори *fell into depression* – ‘впав в депресію’, повністю співпадає з оригіналом. Лексичне значення даної метафори викликає однакові асоціації у носіїв обох мов. Стан депресії у двох концептуальних картинах світу асоціюється з процесом падіння. Дана метафора була також відтворена за допомогою калькування.

(42) *The research opens the door for many of the more complex rocks on the Moon to have formed in these destructive environments* (GM, URL) – Дослідження відкриває двері для вивчення багатьох більш складних скелястих утворень на Місяці, що утворилися в цих руйнівних умовах.

Концептуальна метафора *research opens the door* відтворена своїм повним лексичним відповідником: ‘дослідження відкриває двері’.

(12) *He fought in the name of a larger freedom, part of that arsenal of democracy that triumphed over evil, and he did not fight in vain* (BO, URL) – Він воював в ім’я більшої свободи, частини того арсеналу демократії, який переміг зло, і це не було дарма.

Для перекладу виразу: *triumphed over evil*, було використано прямий відповідник: ‘переміг зло’. В даному прикладі актуалізовано концепт ворога. Як в мові оригіналу, так і в мові перекладу, ворог порівнюється зі злом.

(94) “*feel overwhelmed with anger*” says Elisa Nanino, a doctor who dealt with Covid-19 people in care homes (IM, URL) – «Мене перепонує злість»– каже Еліса Наніно, лікар, яка мала справу з пацієнтами з Covid-19 у будинках престарілих.

Оскільки в мові перекладу існує еквівалент концептуальну метафору: *overwhelmed with anger*, перекладаємо як: ‘мене переповнює злість’.

З вищенаведених прикладів зрозуміло, що при повному перекладі метафоричних виразів можна досягти повного відтворення прагматичного навантаження речення, його основною метою є викликати емоції у реципієнта того чи іншого інформаційного повідомлення .

Ще одним із способів відтворення концептуальної метафори є **заміна образу в мові оригіналу образом мови перекладу** [28:117]:

(21) *You are talking about the people that are already at the bottom and have been pushed down even further* (CA, URL) – Ви говорите про людей, які і так опинилися на межі бідності і на навіть переступили її межі.

В оригіналі даного фрагменту присутня концептуальна метафора *at the bottom*, семантичне значення якої «опинитися на мілині». В англійській мові бідність порівнюють з мілиною. В той час як у мові перекладу спостерігаємо інший переклад: ‘**межа бідності**’. Процес зубожіння порівнюється з уявною лінією, яку перетинають люди через відсутність належного фінансового забезпечення. В мові перекладу ми можемо простежити втрату образу, оскільки лексема ‘**мілина**’ була замінена ‘**межею**’.

(31) *More than anything this pandemic has fully, finally torn back the curtain on the idea that so many of the folks in charge know what they're doing* (CT, URL) – Як

ніщо інше, ця пандемія повністю відкрила очі, на те, що багато людей, що зараз є на службі, дійсно знають свою справу.

В даному прикладі, актуалізується концепт обізнаності. Концептуальна метафора: *to torn back the curtain* має семантичне наповнення: ‘**відкрити завісу**’. В мові перекладу присутній зовсім інший образ: ‘**повністю відкрити очі**’. Коли людина стає обізнанішою в якомусь питанні, це ніби відкриває їй очі на щось, що раніше не було таким очевидним. При відтворенні концептуальної метафори українською мовою відбувається заміна образу: *відкрити завісу* – ‘**відкрити очі**’.

(61) *I have been always told not to buy a pig in a poke; I will vote AGAINST on all six amendments. I hope you will do the same* (CW, URL) – Мені завжди казали не купувати kota в мішку; Я буду голосувати ПРОТИ всіх шістьох поправок. Сподіваюся, ви зробите те ж саме .

Вищезазначена метафора актуалізує концепт несподіванки. При перекладі концептуальної метафори: *buy a pig in a poke* використано заміну образу: ‘**купити kota в мішку**’. Така заміна спричинена відсутністю аналогічного еквіваленту в мові перекладу.

Ще одним із способів передачі концептуальної метафори є **деметафоризація**. Застосовуючи такий прийом, перекладач передає образне значення метафори буквально. Використання такого прийому зумовлене відсутністю адекватного еквіваленту. Прийом відтворення концептуальних метафор за допомогою демеафоризації можемо простежити у наступних прикладах [22:74]:

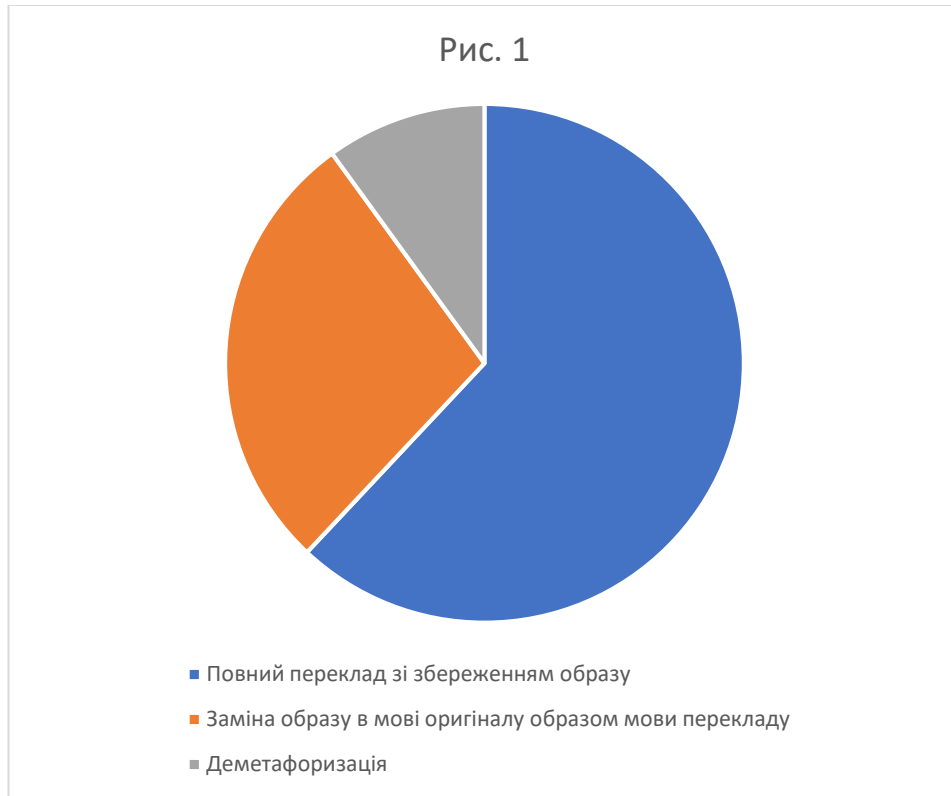
(54) *Care homes “could go to the wall” due to rising costs from the coronavirus pandemic, bosses have said* (CC, URL) – Будинки престарілих можуть збанкрутувати через зростання витрат від пандемії коронавірусу, зазначили очільники.

Оскільки, в українській мові відсутній адекватний еквівалент концептуальної метафори: *go to the wall*, дану метафору передаємо буквально: ‘збанкрутувати’.

За тим самим прийом перекладені і наступні метафори:

(34) *The prime ministers of Iceland and Pakistan came to far stickier ends, the former quitting and the latter being thrown out of office by the Supreme Court* (TF, URL) – В даній ситуації прем'єр-міністри Ісландії та Пакистану також постраждали, коли перший звільнився, другий був скинутий з посади Верховним судом.

(100) *Simply put, there is no country that can rival the efficiency, technology and hard work ethic of the American farmer. Together, we will weather this storm and experience brighter days ahead* (TW, URL) – Простіше кажучи, немає жодної країни, яка могла б конкурувати з ефективністю, технологіями та працелюбністю американського фермера. Разом ми все здолаємо, попереду нас чекає світле майбутнє.

Проаналізувавши способи перекладу концептуальних метафор у медіа-дискурсі можна зробити висновок, що найбільше метафор було перекладено за допомогою збереження значень (56%). Такий феномен можна пояснити тим, що мовні картини української та англійської мов дуже часто збігаються. Досить поширеним способом передачі концептуальних метафор є заміна образу в мові оригіналу образом в перекладі, що становить (30%). І найменш поширеним способом перекладу є деметафоризація (14%).

3.2 Застосування перекладацьких трансформацій при перекладі концептуальних метафор англomовного медіа-дискурсу

Англomовний медіа-дискурс, а також його лексичні засоби характеризуються низкою особливостей, що спричиняють певні труднощі при перекладі. Одними із засобів, що допомагають у вирішенні даної проблеми є

застосування перекладацьких трансформацій, що сприяють повноцінній передачі суті тексту, намірів автора, а також здійсненню комунікативних функцій [71:112].

Перекладаючи концептуальні метафори англомовного медіа-дискурсу, перекладачу слід здійснити якісний переклад, який окрім адекватної передачі сенсу висловлювання нічим би не поступався тексту оригіналу. Для досягнення такого ефекту, фахівець з перекладу повинен використовувати перекладацькі трансформації [35:123].

О.О. Селіванова вважає, що трансформація – це перетворення, модифікація форми, або змісту і форми, зокрема, з метою збереження відповідності комунікативного впливу на адресатів оригіналу й перекладного тексту [48: 156]

Також, трансформації – це адаптація інформації мови оригіналу до мови перекладу, своєрідне перефразовування тексту оригіналу засобами іншої мови.

С. Є. Максимов зазначає, що суть перекладу полягає у повному відтворенні інформації наскільки це можливо. Досягти такого ефекту можна тільки при використанні певних змін. Зміни викликані певними розбіжностями у лексичних та граматичних системах двох мов і називаються перекладацькими трансформаціями.[35:124]. Дуже часто при перекладі, використання прямого словникового еквіваленту є неприпустимим, саме тоді перекладач частково або ж повністю замінює лексичні одиниці, що і є так званою трансформацією [35:127].

За словами Л. К. Латишева використання трансформацій зумовлене:

- 1) відмінністю мовних систем мови оригіналу і мови перекладу;
- 2) розходженням норм в мовах тексту перекладу та тексту оригіналу;
- 3) розбіжностями у правилах ситуативного використання мови [4:198].

Як зазначає В. Н. Комісаров, в залежності від здійснюваних перетворень, трансформації можна поділити на: лексичні, граматичні та лексико-граматичні [4:199].

При перекладі концептуальних метафор медіа-дискурсу дуже часто застосовують лексичні перекладацькі трансформації, що полягають у заміні словникових відповідників у процесі перекладу. Дані трансформації є дуже важливими, оскільки обсяг лексичних значень мови перекладу та мови оригіналу рідко є однаковими [35:110].

Однією з таких трансформацій є дослівний переклад:

Дослівний переклад – це засіб перекладу лексичної одиниці оригіналу шляхом заміни її складових частин (морфем або слів) її лексичним відповідником у мові перекладу [35:117].

(31) *In addition to helping bars and restaurants stay afloat, states benefit from keeping their citizens buying booze* (HP, URL) – Окрім того, що штати допомагають барам та ресторанам залишатися на плаву, вони виграють і від того, що жителі продовжують купляти випивку.

При перекладі концептуальної метафори *stay afloat* – залишатися на плаву, використано прийом дослівного перекладу, оскільки у мові оригіналу та мові перекладу присутні паралельні лексико-синтаксичні структури.

(41) *I believe that we have a righteous wind at our backs and that as we stand on the crossroad of history, we can make the right choices, and meet the challenges that face us* (BD, URL) – Вірю в те, що за нашими спинами дме праведний вітер, хоч ми і стоїмо на перехресті історії, ми зможемо зробити правильний вибір та прийняти всі виклики, що з'являться на нашому шляху.

В даному випадку, концептуальна метафора *we stand on the crossroad of history* також була відтворена за допомогою дослівного перекладу, оскільки переклад *стояти на перехресті історії* є прямим відповідником даної метафори.

(100) *Other major cities, including the capital Canberra and Adelaide, were also shrouded by smoke* (AB, URL) – Інші великі міста, включаючи столицю Канберру та Аделаїду, також були оповиті димом.

У прикладі (100), також можемо спостерігати прийом дослівного перекладу. Концептуальна метафора *shrouded by smoke* була відтворена традиційними відповідником *оповиті димом*.

Особливостями **граматичних трансформацій** є перебудова граматичних структур речення згідно з перекладацькими нормами мови перекладу. Я.І. Рецкер виділяє такі граматичні трансформації : перестановка, граматична заміна, опущення, додавання [35:120].

Проаналізуємо особливості використання граматичних трансформацій при перекладі концептуальних метафор:

Перестановка – це зміна порядку розташування мовних елементів в тексті перекладу порівняно з текстом оригіналу [35:127].

(91) *I have insomnia and nightmares, Monica says. I wake up 10 times each night with my heart racing and out of breath (IM, URL) – Мене мучать кошмари та безсоння, каже Моніка. Я прокидаюся по 10 разів за ніч, від пришвидшеного серцебиття та відчуття, ніби-то я задихаюся.*

В даному прикладі спостерігаємо використання перестановки, оскільки словосполучення *heart racing – пришвидшене серцебиття* передано за допомогою зміни порядку компонентів у словосполученні.

(43) *Along the Persian Gulf, researchers spotted more than a dozen recent brief outbreaks surpassing the theoretical human survivability limit (PF, URL) – Уздовж Перської затоки дослідники помітили більше десятка нещодавніх коротких спалахів, що перевищували теоретичну межу життєздатності людини.*

У вищезазначеному прикладі, використано аналогічну трансформацію. З огляду на те, що у перекладі концептуальної метафори *surpassing the theoretical human survivability limit*, місце лексеми *limit* , було зміненим.

(56) *Democratic challenger Joe Biden attacked the move, saying Mr Trump had put millions of lives at risk during the coronavirus pandemic. Health care will be a key*

battleground in the November presidential election (OT, URL) – Демократичний претендент Джо Байден розкритикував цей крок, заявивши, що містер Трамп поставив під загрозу мільйони життів під час пандемії коронавірусу. Охорона здоров'я стане основним полем бою на виборах президента в листопаді.

У прикладі (56) перестановки зазнав прислівник *at risk*, в перекладі даний лексичний компонент був переміщений в позицію після присудка.

Граматична заміна – один із різновидів перекладу, при якому граматична одиниця в оригіналі перетворюється в одиницю перекладу із іншим граматичним значенням [69:127].

(30) *I guess the looming crisis that most worries the Obama campaign right now is Joe Biden's next speaking engagement* (IM, URL) – Думаю, зараз криза, що процвітає викликає все більше занепокоєння у кампанії Обама, в ефірі наступне включення Джо Байдена.

В прикладі (30) присутня граматична заміна: прикметник *looming* відтворено за допомогою дієслова, що *процвітає*.

(35) *Australia's Federal Treasurer, Josh Frydenberg, was hit with a coughing fit while trying to give an update on the economy in parliament in Canberra* (JF, URL) – У федерального казначея Австралії Джоша Фріденберга стався приступ кашлю, коли у парламенті Канберри він робив звіт стосовно стану економіки станом на сьогодні.

Вищезазначений фрагмент також є прикладом використання граматичної заміни, у словосполученні *coughing fit* дієприкметник *coughing*, було передано за допомогою іменника *кашель*.

(81) *None of us will ever forget this day, yet we go forward to defend freedom and all that is good and just in our world* (AN, URL) – Ніхто ніколи не забуде цей день, але все ж ми рухатимемося далі, захищаючи свободу і все, світле і справедливе у нашому світі.

У даному фрагменті граматична заміна полягає у передачі **інфінітива to defend freedom** – за допомогою дієприслівника – **захищаючи свободу**.

(50) *We hope that our findings could serve as an early warning system, predicting which areas will be most at risk and when, that could help target conservation efforts and improve future model projections* (CC, URL) – Ми сподіваємось, що наші висновки можуть послужити системою раннього попередження, передбачивши, які райони будуть піддаватися найбільшій небезпеці та коли це може допомогти орієнтуватися на збереження та покращення майбутньої прогнозованої моделі.

В даному прикладі, також можемо простежити використання граматичної заміни, оскільки передача прикметника **warning** відбувається за допомогою іменника **попередження**.

Додавання – перекладацька трансформація, що ґрунтується на введенні лексичних елементів, відсутніх в мові оригіналу, основною функцією якої є достовірна передача суті висловлення (оригіналу) та дотримання мовленнєвих і мовних норм, що існують у культурі мови перекладу [69:130].

(72) *But for all those who scratched and clawed their way to get a piece of the American Dream, there were many who didn't make it -- those who were ultimately defeated, in one way or another, by discrimination* (BS, URL) – Але для всіх тих, хто карабкався своїм власним шляхом, щоб отримати шматочок американської мрії, але було набагато більше тих, хто не отримали її, ті, хто зрештою здалися, тим чи іншим чином через дискримінацію.

У наведеному вище прикладі, при перекладі присвійного займенника **their**, використано прийом додавання ще одного присвійного займенника **власний**, що служить для конкретизації даної концептуальної метафори.

(73) *They are anxious about their futures, and they feel their dreams slipping away* (BS, URL) – Вони занепокоєні своїм майбутнім, і відчувають, як їх мрії вислизують крізь пальці.

У прикладі (73) при перекладі концептуальної метафори *dreams slipping away* було додано додатковий компонент *крізь пальці*. Вираз *вислизати крізь пальці* досить часто вживається в українській мові, а також завдяки додаванню, даний вираз звучить досить органічно.

Опущення – перекладацька трансформація, що базується на випусценні тих чи інших «зайвих слів» у перекладі [69:138].

(76) *Now, in the white community, the path to a more perfect union means acknowledging that what ails the African-American community does not just exist in the minds of black people* (BS,URL) – Зараз, у суспільстві білих людей, шлях до більш досконалого союзу полягає у усвідомленні того, що проблеми афро-американців, хвилюють не лише їх самих.

При перекладі фрагменту *ails the African-American community does not just exist in the minds of black people* – *що проблеми афро-американців, хвилюють не лише їх самих*, було застосовано прийом опущення. Така трансформація не змінює суті висловлювання, але служить для того, щоб зробити інформацію максимально лаконічною та зрозумілою.

(67) *They can't afford to watch another month of unpaid bills pile up, another semester of tuition slip out of reach, another month where, instead of saving for retirement, they're dipping into their savings just to get by* (BS, URL) – Вони не можуть собі дозволити місяць просто спостерігати за тим, як назбирується купа неоплачених рахунків, ще один семестр навчання стає ще більш недосяжним, ще один місяць, коли замість того, щоб відкладати гроші до пенсії, вони повинні економити, щоб просто вижити.

При перекладі фрази *they're dipping into their savings* використано прийом опущення займенника *their* – *наш*. Оскільки, подібне використання займенників є характерною особливістю граматики англійської мови, таке концептуальне уточнення у перекладі було б зайвим відповідно до контексту.

(64) *To the best campaign team ever assembled in the history of politics – you made this happen, and I am filled with gratitude for what you've sacrificed to get it done* (BO, URL) – Найкращому передвиборному штабу, який коли-небудь збирався в історії політики – ви це зробили, і я вдячний за те, чим ви жертвували, щоб це здійснити.

При перекладі метафори *I am filled with gratitude – мене переповнює вдячність*, відбувається опущення прийменника *with* – з, в українській мові дана фраза передається за допомогою родового відмінка.

Конкретизація значення – це лексична трансформація, внаслідок якої слово (термін) ширшої семантики в оригіналі замінюється словом (терміном) вужчої семантики [69:129].

(20) *That means a nation's own efforts to lift your own people out of poverty...*(WA, URL) – Тут мають на увазі зусилля нації, щоб вивести власний народ із бідності.

В даному фрагменті абстрактну лексему *people*, замінюємо більш конкретною *народ*.

(89) *We must also put more of an Afghan face on security by improving the training and equipping of Afghan Army and Police, and including Afghan soldiers in U.S. and NATO operations* (BO, URL) – Ми також повинні посилити безпеку шляхом покращення підготовки та оснащення афганської армії та поліції, а також афганських солдатів в США та НАТО.

Put more of an Afghan face on security – посилити безпеку. В даному випадку використання конкретизації викликано певними розбіжностями в лексико-граматичних системах двох мов, відмінностями в їхніх стилістичних нормах та правилах синтагматичної сполучуваності лексем.

(50) *We hope that our findings could serve as an early warning system, predicting which areas will be most at risk and when, that could help target conservation efforts*

and improve future model projections (CC, URL) – Ми сподіваємось, що наявні факти, попередять нас, які райони потраплять в червону зону та допоможуть орієнтуватися на збереження та покращення майбутньої прогнозної моделі.

В прикладі (50), відбулася конкретизація при перекладі фрази: *serve as an early warning system – nonпередуми*. Завдяки такому перекладу, зміст інформаційного повідомлення стає більш стислим та лаконічним, що сприяє кращому сприйняттю інформації.

Генералізація – лексична трансформація зводиться до зміни терміна вузької семантики на термін ширшої семантики [69:130].

(24) *The Ebbitt Grill is the oldest operating restaurant in DC, a favourite watering hole for politicians, now running a bare bones takeaway business* (CA, URL) – Ебітт Гриль, найстарший ресторан, що діє, в окрузі Колумбія, улюблена забігайлівка політиків, зараз працює лише навинос.

При використанні перекладацького прийому генералізації, іменник *bare bones*, що в перекладі означає *мінімальний*, в мові перекладу було замінено на частку *лише*. Хоч і використання генералізації сприяє скороченню тексту, проте ніяк не впливає на його зміст.

(37) *That's a job which scores highly in terms of closeness to other people, particularly among those jobs which are still actually possible to do at the moment* (HE, URL) – Ця робота досить тісно пов'язана з людьми, і є однією з тих, яку можна виконувати в цьому становищі, що склалося на даний момент.

Також, прийом генералізації використовують, коли слово або ж навіть словосполучення є зайвим в умовах певного контексту. Таким чином, концептуальна метафора *a job which scores highly in terms of closeness to other people* була перекладена як *робота досить тісно пов'язана з людьми*.

Лексико-граматичні трансформації – характеризуються заміною лексичних та граматичних одиниць (заміною слів на речення, передачею значення

морфемі реченням, заміною лексичної одиниці морфемою) [69:131]. До даного виду трансформацій можемо віднести смисловий розвиток.

Смисловий розвиток – це перекладацький прийом, що будується на причинно-наслідкових зв'язках понять, що можуть взаємно замінюватися. При цьому замінюються як слова, так і словосполучення [69:133].

(36) *However, no-one is above the law and we will continue to engage and encourage people to act sensibly and to follow the guidance when meeting friends or family* (BS, URL) – Однак, усі рівні перед законом, і ми продовжуватимемо залучати та заохочувати людей до розумних дій та дотримання вказівок під час зустрічі з друзями чи родиною.

Оскільки словосполучення *no-one is above the law*, не має прямого відповідника в українській мові, при перекладі слід вдатися до використання прийому смислового розвитку. Як правило, при використанні такого прийому, відбуваються лексико-граматичні зміни у структурі виразу, які виникають через відмінності у структурах англійської та української мов. Проте, іноді такі зміни є необхідними, оскільки вони сприяють досягненню адекватності перекладу.

(96) *But for these doctors and nurses, the next 12-hour shift is always around the corner* (IM, URL) – Але для цих лікарів та медсестр, наступна дванадцятигодинна зміна вже не за горами.

В прикладі (96) також можемо спостерігати прийом смислового розвитку. Фразу *shift is always around the corner* перекладено як: **зміна вже не за горами**.

(27) *Acute respiratory distress syndrome (called Ards) develops in patients whose immune systems go into overdrive, causing damage to the lungs* (HL, URL) – Гострий респіраторний дистрес-синдром (так званий Ардс) розвивається у людей, імунна система яких надто перевантажена, що призводить до пошкодження легень.

При перекладі метафори *go into overdrive* – **бути занадто перевантаженим** також використано прийом смислового розвитку.

Ще одним з різновидів лексико-граматичних трансформацій є антонімічний переклад.

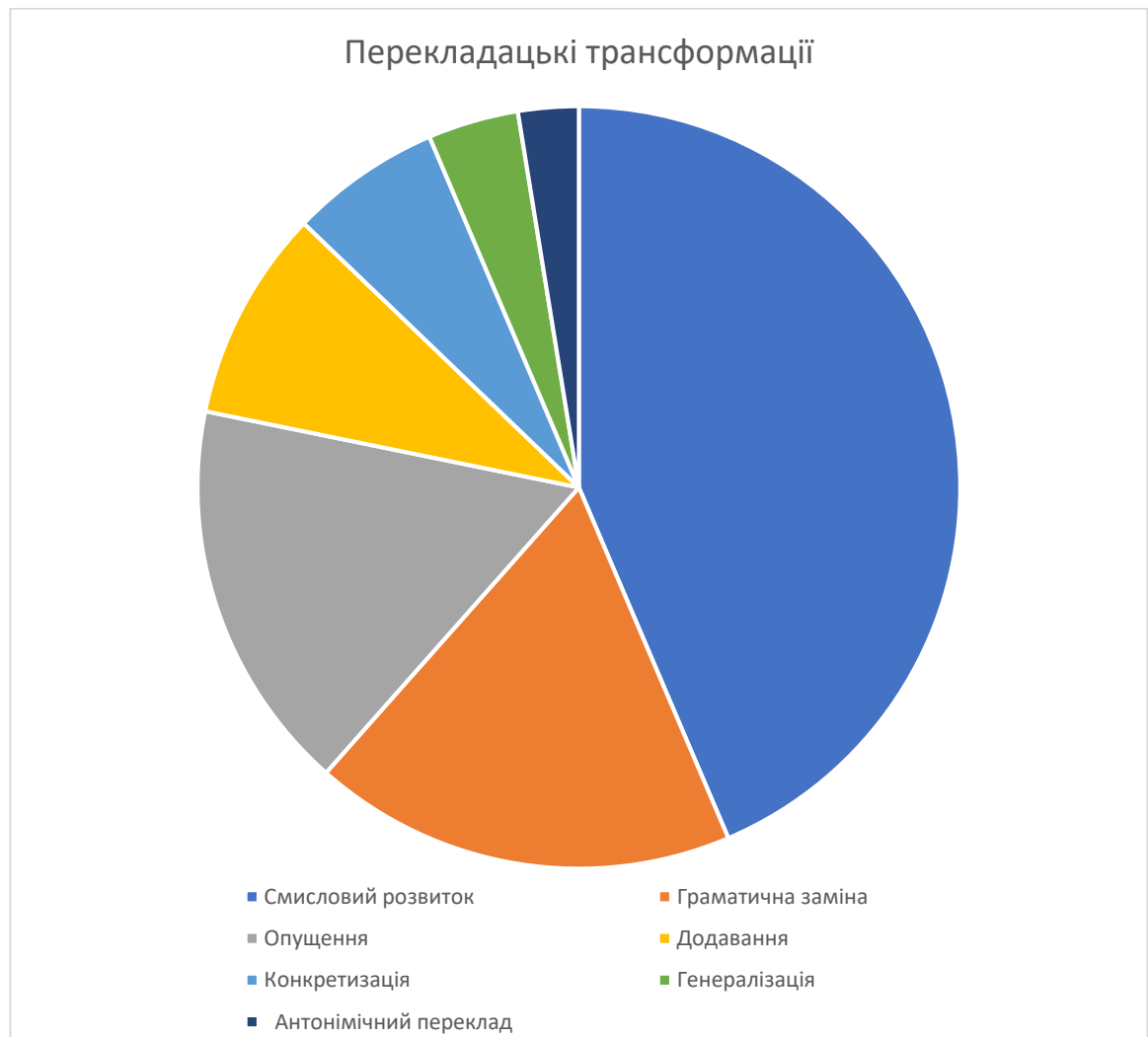
Антонімічний переклад – є однією з комплексних лексико-граматичних трансформацій, що передбачає одночасні зміни у синтаксичних та лексико-семантичних структурах. Даний переклад полягає у заміні стверджувальної форми на заперечну в перекладі або, навпаки, заперечної на стверджувальну і супроводжується заміною лексичної одиниці мови оригіналу на одиницю мови перекладу з протилежним значенням [3:160].

(88) *As we step up our commitment, our European friends must do the same, and without the burdensome restrictions that have hampered NATO's efforts* (BO, URL) – Коли ми посилимо наші зобов'язання, наші європейські друзі повинні робити те ж саме, і без обтяжливих обмежень, що не дозволяли НАТО рухатись далі.

Одним із різновидів антонімічного перекладу є нагативізація, (коли слово у якому відсутня заперечувальна сема, в мові перекладу замінюється на слово з префіксом не- або словосполученням з часткою не- [3:162]. Переклад концептуальної метафори *burdensome restrictions that have hampered NATO's efforts*, звучить як: *обтяжливі обмеження, що не дозволяли НАТО рухатись далі*. В зазначеному прикладі використання негативізації є досить доцільним, оскільки вона забезпечує правильне відтворення стилістичного та смислового значення.

(49) *And I am confident that if we come together and summon that great American spirit once again, we will meet the challenges of our time and write the next great chapter in our American story.* (PE, URL) – І я впевнений, що якщо ми знову об'єднаємось та не втратимо американський дух, ми не зламаємося та напишемо наступну велику главу в нашій американській історії.

Фразу , *we will meet the challenges of our time – ми не зламаємося* , передано таким же способом, як і вищенаведений приклад.

Проаналізувавши 100 фрагментів медіа-дискурсу, можемо зробити висновок, що при перекладі концептуальних метафор, найчастіше було застосовано перекладацький прийом смислового розвитку, що становить 34% від усіх трансформацій. Другою найпоширенішою трансформацією є граматична заміна, що була використана у 14% випадків. Використання дослівного перекладу становило 12%, перестановка –10% і додавання 7%. Значно рідше був застосований прийоми конкретизації, лише у 5%. Генералізація та антонімічний переклад становили всього 3 та 2% від усіх трансформацій.

Висновки до розділу 3

Переклад концептуальних метафор у медіа-дискурсі викликає певні проблеми у перекладача через своєрідні розбіжності у метафоричних системах двох мов. Як правило, образи, що є характерними для однієї мови, досить часто відсутні в іншій.

Основною характеристикою вдалого перекладу є його адекватність. І спосіб перекладу концептуальних метафор часто залежить від типу дискурсу. Не у всіх текстах концептуальні метафори несуть функціональне навантаження, тому можуть бути опущеними. В той час, як у медіа- текстах вони є джерелом контекстуальної, семантичної і прагматичної інформації.

Основними способами передачі англomовних концептуальних метафор медіа-дискурсу є: повний переклад зі збереженням образу, заміна образу в мові оригіналу образом мови перекладу та деметафоризація.

Ще одним із способів передачі інформації є використання перекладацьких трансформацій, що спричинене лексичними та граматичними розбіжностями двох мов. При перекладі тексту заміна засобів однієї мови словниковими відповідниками іншої часто є неприпустимою. Саме тому фахівець з перекладу вдається до використання перекладацьких трансформацій.

Проаналізувавши 100 фрагментів новинних повідомлень інформаційних каналів BBC та CNN, можемо зробити висновок, що при перекладі концептуальних метафор, найчастіше було застосовано перекладацький прийом смислового розвитку, що становить 34% від усіх трансформацій. Другою найпоширенішою трансформацією є граматична заміна, що була використана у 14% випадків. Використання дослівного перекладу становило 12%, перестановка –10% і додавання 7%. Значно рідше був застосований прийоми конкретизації,

лише у 5%. Генералізація та антонімічний переклад становили всього 3 та 2% від усіх трансформацій.

ВИСНОВКИ

Роботу було присвячено аналізу засобів актуалізації концептуальних метафор в англomовному медіа-дискурсі. Медіа-дискурс, зокрема дискурс новин займає одне з найважливіших місць в житті людини. Новинні повідомлення інформують людей, надають оцінку подіям, впливають на світогляд. Також, даний дискурс багатий на різні стилістичні засоби, а саме концептуальні метафори, що увиразнюють його.

Згідно з концептуальною теорією метафори, концептуальна метафора – це когнітивний феномен, який забезпечує мовленнєво-розумову діяльність людини, і служить інструментом пізнання світу. Дуже часто метафору вважають певною мовною характеристикою, яку швидше можна віднести до лексики, а ніж до способу мислення. Проте, вона є і елементом мислення також. Концепти значною мірою впливають на наш спосіб мислення, вони структурують нашу поведінку та емоції, визначають реалії нашого життя. Наша концептуальна система є метафоричною, тому що все, що ми дізнаємося, ми дізнаємося з досвіду, тих речей яких ми робимо щодня, вони мають безпосереднє відношення до метафори.

У першому розділі роботи було проаналізовано поняття концепту та концептуальної метафори, було виявлено що не існує єдиного визначення поняття концепту. Оскільки концепт розглядається з точки зору етнокультурологічних, філософських, лінгвістичних досліджень.

У другому розділі роботи було здійснено структурно-функціональний аналіз текстів англomовного медіа-дискурсу. Були проаналізовані основні функції текстів медіа-дискурсу та було виявлено, що найголовнішою функцією даного дискурсу є інформативна, оскільки даний дискурс орієнтований на забезпечення інформаційних потреб суспільства. Також, був здійснений аналіз засобів концептуальних метафор.

Аналіз засобів концептуальних метафор показав, що найчастіше концептуальна метафора актуалізується метафоричними виразами (86%). В той час, як інші засоби є досить нечисельними. Таким чином, стерта або ж мертва метафора налічує (15%) від усіх засобів, традиційна метафора (11%), а метафоричний епітет становить лише (6%)

Третій розділ кваліфікаційної роботи магістра присвячений аналізу способів відтворення концептуальних метафор англомовного медіа-дискурсу українською мовою.

Оскільки медіа-дискурс, зокрема дискурс новин, висвітлює найрізноманітніші теми, найчастіше актуалізованими концептами є:

1. ВІЙНА – ЦЕ КАТАСТРОФА [6].
2. ПАНДЕМІЯ – ЦЕ ВИХОР [15].
3. СИТУАЦІЯ – ЦЕ ПЕРЕХРЕСТЯ [41].
4. НАСИЛЛЯ – ЦЕ ПОЛУМ'Я [46].
5. ЕКОНОМІКА – ЦЕ КОРАБЕЛЬ, ЩО ТОНЕ [70].
6. ВОГОНЬ – ЦЕ ВБИВЦЯ [99].
7. ВОРОГ – ЦЕ ЗЛО [12].

Найчастіше, концептуальні метафори відтворюються за допомогою збереження значень – 56% випадків зі 100 проаналізованих фрагментів, що зумовлено схожістю мовних картин двох мов, іншим досить поширеним способом передачі метафор є заміна образу, що була використана у 30% випадків, значно рідше було використано прийом деметафоризації, лише у 14% зі 100 проаналізованих фрагментів.

Також, при перекладі концептуальних метафор було використано прийом перекладацьких трансформацій. За результатами перекладацького аналізу, трансформація, що була найчастіше використаною при перекладі – смисловий розвиток, що становить 34% від усіх перекладацьких трансформацій. Другою

найпоширенішою трансформацією є граматична заміна, що була використана у 14% випадків. Використання дослівного перекладу становило 12%, перестановка –10% і додавання 7%. Значно рідше був застосований прийом конкретизації, лише у 5%. Генералізація та антонімічний переклад становили всього 3 та 2% від усіх трансформацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агеев С.В. Метафора как фактор прагматики речевого общения . Дисс. Санкт-Петербург, 2002. Автореферат. 18 с.
2. Аристотель. Поэтика. Т.4. Москва : Просвещение, 1984. 164 с.
3. Арутюнова Н. Д. Теория метафоры / Н. Д. Арутюнова, Н. Д. Журинская. Москва: Прогресс, 1990. 165 с.
4. Арутюнова Н. Д. Фактор адресата. Москва : Наука, 1981. 356 – 357 с.
5. Баранов А. Н. Метафорические модели как дискурсивные практики. *Академічний огляд*. 2004. № 1. С. 35.
6. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ : Видавничий центр “Академія”, 2004. 140 с.
7. Белова А. Д. Лингвистические аспекты аргументации. *Академічний огляд*. 2003. С. 18.
8. Бровченко И. В. Концептуальная метафора в клише англоязычного научного текста. Дисс. Харьков, 2011. 364 с.
9. Вошина О.Е Особенности перевода индивидуально-авторской метафоры С. Моэма. *Академічний огляд*. 2003. № 1. С. 71 – 73.
10. Гаврилюк І. О. Мас-медійний дискурс: змістові, культурні та функціональні особливості. *Академічний огляд*. 2016. № 10. С. 1 – 7.
11. Гийому Ж. О новых приёмах интерпретации, или проблема смысла с точки зрения анализа дискурса / Ж. Гийому, Мальдидье Д. О. Москва: Прогресс, 1999. 124 – 136 с.
12. Дацишин Х. П. Метафора в українському політичному дискурсі. *Академічний огляд*. 2005. № 9. С. 260 – 261.
13. Дейк Т. А., ван. Язык. Познание. Коммуникация. Москва : Прогресс, 1989. 300 с.

14. Денисова С. П. Дискурс у комунікаційних системах. Київ : Міжнародний університет, 2004. 344 с.
15. Добросклонская Т. Г. Вопросы изучения медиатекстов (опыт исследования современной английской медиаречи). Изд. 2-е, стереот. / Т. Г. Добросклонская. – М.: Едиториал УРСС, 2005. — 288 с
16. Добросклонская Т. Г. Медиадискурс как объект лингвистики и межкультурной коммуникации. *Академічний огляд*. 2006. № 2. С. 21.
17. Довгань О. С. Англомовний новинний дискурс у сучасному медіапросторі. 2018. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=nvnau_fil.n_2018_281_37
18. Дубских А. И. Реализация коммуникативной стратегии самопрезентации личности в масс-медиаальном дискурсе (на материале «звездных» интервью). Дисс. Челябинск, 2001. Автореферат. 22 – 23 с.
19. Желтухина М. Р. Взаимодействие дискурсов в массмедиаальном пространстве. *Академічний огляд*. 2009. № 7 С. 137 – 143.
20. Желтухина М. Р. Функции масс-медиаального дискурса / Жанры и типы текста в научном и медийном дискурсе. Орел : ОГИИК, 2007. № 5 С. 191–201.
21. Желтухина М.Р. Тропологическая суггестивность масс-медиаального дискурса: о проблеме речевого воздействия тропов в языке СМИ. Волгоград : ВФ МУПК, 2003. 656 с.
22. Зозуля М. О. Засоби актуалізації концептуальної метафори-персоніфікації в романах У Голдінга. *Академічний огляд*. 2012. С. 72 – 75.
23. Исупова М.М. Концептуальные метафоры в корпоративном праве. *Академічний огляд*. 2018. №1. С. 59 – 68.

24. Казакова Т.А. Практические основы перевода. 2016. URL: <https://studfile.net/preview/6224085/page:24/>
25. Каменева В. А. Композиционно-смысловая структура дискурса газетных сообщений как эффективное средство корректировки гендерного дисплея российской и американской лингвокультур. *Академічний огляд*. 2009. № 10. С. 30 – 31.
26. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс. Волгоград : Перемена, 2002. 189, 239 с.
27. Кондратьева О. В. Відтворення метафорики Дена Брауна в українських перекладах. *Академічний огляд*. 2012. № 22. С. 95.
28. Космеда Т.А. Метафора сучасної публіцистики: Актуалізація антропонімів (на матеріалі української та російської мов). *Академічний огляд*. 2015. № 3. С. 116 – 122.
29. Кравець Л. В. Динаміка метафори в українській поезії ХХ ст. Київ : Академія, 2012. – 416 с.
30. Кубрякова Е.С. О понятиях дискурса и дискурсивного анализа в современной лингвистике. *Академічний огляд*. 2000. С. 7 – 75.
31. Кульчицкая Л.В. Теория концептуальной метафоры в обучении переводу. *Академічний огляд*. 2016. № 4. С. 124
32. Ляпин С.Х. Концептология: к становлению подхода // Концепты. Архангельск : Научные труды Центроконцепта, 1977. 166 с.
33. Макаров М. Л. Основы теории дискурса. Москва : Гнозис, 2003. 83 – 90 с.
34. Маклюэн М. Понимание медиа: внешние расширения человека. Москва : Канон-пресс-Ц: Кучково поле, 2003. 464 с.
35. Максимов С.Є. Практичний курс перекладу(англійська та українська мови). Київ: Ленвіт, 2006. 157с.

36. Меджеричкая Е. О. Metaphors We Read by // Язык и коммуникация. *Академічний огляд*. 2002. № 9. С. 31 – 35.
37. Одинецька Л. В. Функції метафори в публіцистичному дискурсі на матеріалі суспільно- політичному журналі Україна. *Академічний огляд*. 2015. № 1. С. 56 – 58.
38. Ортега-и-Гассет Х. Две великие метафоры // Теория метафоры: Сборник: Пер. с англ., фр., нем., исп., польск. яз. Москва : Прогресс, 1990. 81 с.
39. Приходько А.М. Концепти і концептосфери в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя : Прем'єр, 2008. 59 с.
40. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика. Москва : Международные отношения. 1974. 231 с.
41. Решетарова І. В. Засоби евфемії в масмедійному дискурсі поч. ХХІ ст. Дис. Київ, 2010. 20 с.
42. Романюк С. К. Типологічні особливості рекламного дискурсу. *Академічний огляд*. 2010. № 54. С. 22 – 23.
43. Сдобников В. В Теория перевода / В. В. Сдобников, О. В. Петрова. Москва: Восток-Запад, 2007. 110 с.
44. Степанов В. Н. Об энтропии понятия «концепт» в современной лингвистике. Иностранные языки в высшей школе. *Академічний огляд*. 2009. № 3– С. 34 – 41.
45. Стенина Э. В. Воспроизведение метафоры при переводе на русский язык англоязычных публицистических текстов (на материале американской полетической речи). Дисс. Киев, 2017. 258с.
46. Телія В.Н. Метафора в языке и тексте. 1988. URL: <http://mappatore.ru/file/142617.html>

47. Тимощенко С.А. О концептуальном анализе как методе лингвистических исследований. URL: http://www.rusnauka.com/3._KAND_20_07/Philologia/18494.doc.htm
48. Фісак І. Категорія «концепт» у сучасному науковому дискурсі. Філологічні науки. *Академічний огляд*. 2014. № 17. С. 69–77.
49. Чернявская В.Е. Дискурс как объект лингвистических исследований. Санкт-Петербург : Петерб.гос. ун-т экономики и финансов, 2001, 11 – 22 с.
50. Чудинов А. П. Метафорическая мозаика в современной политической коммуникации. Екатеринбург: Уральский государственный педагогический университет, 2003. 248 с.
51. Чудинов А. П. Российская политическая метафора в начале XXI века. *Академічний огляд*. 2008. № 1. С. 86 – 93.
52. Чудинов А. П. Россия в метафорическом зеркале. *Академічний огляд*. 2001. № 1. С. 43 – 47.
53. Швейцер А. Д. Теория перевода: Статус, проблемы, аспекты. Москва: Наука, 1988. – 215 с.
54. Шейгал Е. И. Семиотика политического дискурса. Волгоград: Перемена, 2000. 368 с.
55. Шустрова Е.В. Когнитивные основы исследования метафоры в афроамериканском литературном дискурсе. *Академічний огляд*. 2006. № 3. С. 56 –59.
56. Якобсон Р. В поисках сущности языка // Семиотика. Москва : Радуга, 1983. 332 с.
57. Cognitive linguistics : basic readings / edited by Dirk Geeraerts. – Berlin, New York : Mouton de Gruyter, 2006. 362 p.
58. Fairclough N. Critical Discourse Analysis : the Critical Study of Language. London : Pearson Education, 2001. 47p.

59. Fairclough N. Media Discourse. Los Angeles : Arnold, 1995. 214 p.
60. Harris Z. S. Discourse analysis: A sample text. New York: Language, 1952. 474 p.
61. Lakoff G. Metaphors We Live By / G. Lakoff, M. Johnson; Chicago : University of Chicago Press, 1980. 242 p
62. Lakoff G. Philosophy in the flesh: The embodied mind and its challenge to Western thought / G. Lakoff, M. Johnson; New York : Basic Books, 1999. 242 p.
63. Lakoff G. The Contemporary Theory of Metaphor. London : Cambridge, 1993. 24 – 30 p.
64. Lakoff George. The Political Mind : Why You Can't Understand 21st – century Politics with an 18th-century Brain . New York : Viking (Penguin Group), 2008. 292 p.
65. Larson M. L. Meaning-based Translation: A Guide to Cross-language Equivalence. London : University Press America, 1984. 250 p
66. Laurence S. and Margolis E. Concepts and Cognitive Science. URL: <https://www.cs.nyu.edu/courses/fal107/G22.3033-006/CCS.pdf>
67. Newmark P. A. Textbook of translation. New York : Prentice Hall, 1988. 178 p.
68. O’Keeffe A. Media and Discourse . London : Routledge, 2011. 441 p.
69. Schäffner Ch. Metaphor and translation: some implications of a cognitive approach. 2004. https://www.researchgate.net/publication/222188560_Metaphor_and_translation_Some_implications_of_a_cognitive_approach
70. Snell-Hornby M. Translation studies. Amsterdam : Benjamins, 1988. 434 p.

71. Translating Metaphor: Problems of Meaning. *Journal of Pragmatics*. 1995. P. 595 – 604.

СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

72. (СУМ) – за ред. І. К. Білодіда. Словник української мови. Академічний тлумачний словник. Київ: Наукова Думка, 1970 – 1980. 1298 с.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. (UK) – The United Kingdom's four countries take a divided approach to coronavirus crisis. Available at: <https://edition.cnn.com/2020/05/14/uk/united-kingdom-divided-approach-coronavirus-intl-gbr/index.html>
2. (UK) – The United Kingdom's four countries take a divided approach to coronavirus crisis. Available at: <https://edition.cnn.com/2020/05/14/uk/united-kingdom-divided-approach-coronavirus-intl-gbr/index.html>
3. (CC) – Hillary Clinton's concession speech. Available at: edition.cnn.com/2016/11/09/politics/hillary-clinton-concession-speech/index.html
4. (CA) – Barack Obama Commencement Address at Knox College. Available at: <https://www.americanrhetoric.com/speeches/barackobamaknoxcollege.htm>
- 5.(QE) – Queen Elizabeth II Speech Transcript Honoring VE Day 75th Anniversary. Available at: <https://www.rev.com/blog/transcripts/queen-elizabeth-ii-speech-transcript-ve-day>
6. (QE) – Queen Elizabeth II Speech Transcript Honoring VE Day 75th Anniversary. Available at: <https://www.rev.com/blog/transcripts/queen-elizabeth-ii-speech-transcript-ve-day>
7. (QE) – Queen Elizabeth II Speech Transcript Honoring VE Day 75th Anniversary. Available at: <https://www.rev.com/blog/transcripts/queen-elizabeth-ii-speech-transcript-ve-day>
8. (JP) – Jerome Powell Speech Transcript: May 13 Coronavirus Fed Address. Available at: <https://www.rev.com/blog/transcripts/jerome-powell-speech-transcript-may-13-coronavirus-address>
9. (CW) – Coronavirus: Why some countries wear face masks and others don't. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-52015486>

10. (DT) – Donald Trump Speech Transcript on Coronavirus, Ban on Europe Travel. Available at: <https://www.rev.com/blog/transcripts/donald-trump-speech-transcript-on-coronavirus-ban-on-europe-travel>
11. (TW) – They're Working In Healthcare During A Pandemic. They Don't Get Health Insurance. Available at: <https://www.buzzfeednews.com/article/emmanuelfelton/coronavirus-hospital-healthcare-staff-no-health-insurance>
12. (BO) – Speech Opposing the War in Iraq at Federal Plaza. Available at: <https://www.americanrhetoric.com/speeches/barackobama/barackobamairaqwarspeechfederalplaza.htm>
13. (RS) – Russia Sold The US A Bunch Of Ventilators That Never Got Used. The Same Model Just Burst Into Flames And Killed Six People In Russia. Available at: <https://www.buzzfeednews.com/article/christopherm51/russia-ventilators-coronavirus>
14. (HN) – How the Nordic region is countering setbacks to gender equality during the crisis. Available at: <https://www.norden.org/en/news/how-nordic-region-countering-setbacks-gender-equality-during-crisis>
15. (HN) – How the Nordic region is countering setbacks to gender equality during the crisis. Available at: <https://www.norden.org/en/news/how-nordic-region-countering-setbacks-gender-equality-during-crisis>
16. (WF) – What future for the Future of Europe Conference?. Available at: <https://euobserver.com/opinion/148322>
17. (WF) – What future for the Future of Europe Conference?. Available at: <https://euobserver.com/opinion/148322>
18. (LW) – Livingston: We need an independent investigation. Available at: <https://morningstaronline.co.uk/article/s/livingston-we-needed-independent-investigation>

19. (WA) – Rural Population ‘Left Behind’ by Uneven Global Economy, Speakers Note, as Second Committee Debates Poverty Eradication. Available at: <https://www.un.org/press/en/2019/gaef3521.doc.htm>

20. (WA) – Rural Population ‘Left Behind’ by Uneven Global Economy, Speakers Note, as Second Committee Debates Poverty Eradication. Available at: <https://www.un.org/press/en/2019/gaef3521.doc.htm>

21. (CA) – Coronavirus: Two Americas in the nation's capital. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-52679654>

22. (CT) – Coronavirus: Trump says US reopening, 'vaccine or no vaccine' Available at: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-52685487>

23. (CA) – Coronavirus: Two Americas in the nation's capital. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-52679654>

24. (CA) – Coronavirus: Two Americas in the nation's capital. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-52679654>

25. (CA) – Coronavirus: Two Americas in the nation's capital. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-52679654>

26. (BO) – Obama's Speech Against The Iraq War. Available at: <https://www.npr.org/templates/story/story.php?storyId=99591469>

27. (HL) – Coronavirus: Children affected by rare Kawasaki-like disease. Available at: <https://www.bbc.com/news/health-52648557>

28. (IL) – 'I'm living on cards': The firms waiting for emergency loans. Available at: <https://www.bbc.com/news/business-52684397>

29. (IM) – Coronavirus: Moscow begins mass screening. Available at: https://www.bbc.com/news/video_and_audio/headlines/52684575/coronavirus-moscow-begins-mass-screening

30. (IM) – Coronavirus: Moscow begins mass screening. Available at: https://www.bbc.com/news/video_and_audio/headlines/52684575/coronavirus-moscow-begins-mass-screening
31. (HP) – Coronavirus: How the pandemic is relaxing US drinking laws. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-52656756>
32. (CT) – U.S. Lacks Leadership on Virus, Obama Tells Graduates. Available at: <https://www.nytimes.com/2020/05/16/us/live-coronavirus-news-cases-deaths.html>
33. (CT) – U.S. Lacks Leadership on Virus, Obama Tells Graduates. Available at: <https://www.nytimes.com/2020/05/16/us/live-coronavirus-news-cases-deaths.html>
34. (CT) – U.S. Lacks Leadership on Virus, Obama Tells Graduates. Available at: <https://www.nytimes.com/2020/05/16/us/live-coronavirus-news-cases-deaths.html>
35. (JF) – Coronavirus: Josh Frydenberg's coughing fit in parliament. Available at: <https://www.bbc.com/news/av/world-australia-52629337>
36. (BS) – Coronavirus: Baby shower partygoers flee after flouting lockdown. Available at: <https://www.bbc.com/news/uk-england-lancashire-52698336>
37. (HE) – Coronavirus: How exposed is your job? Available at: <https://www.bbc.com/news/uk-52637008>
38. (IT) – Coronavirus: Italy takes 'calculated risk' in easing restrictions – PM. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-europe-52687448>
39. (IC) – India coronavirus lockdown: Road accident kills 24 migrant workers. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-asia-india-52688899>
40. (IC) – India coronavirus lockdown: Road accident kills 24 migrant workers. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-asia-india-52688899>
41. (HO) – "Hoovering The Ocean". Available at: <https://www.sej.org/headlines/hoovering-ocean>

42. (GM) – Giant meteorite impacts formed parts of the Moon's crust, new evidence shows. Available at: <https://www.sciencedaily.com/releases/2020/05/200511112537.htm>

43. (PF) – Potentially fatal combinations of humidity and heat are emerging across the globe. Available at: <https://www.sciencedaily.com/releases/2020/05/200508145333.htm>

44. (EB) – Even biodiverse coral reefs still vulnerable to climate change and invasive species. Available at: <https://www.sciencedaily.com/releases/2020/05/200518144958.htm>

45. (VS) – Barack Obama Iowa Caucus Victory Speech. Available at: <https://www.americanrhetoric.com/speeches/barackobama/barackobamaiowavictoryspeech.htm>

46. (GF) – George Floyd death: Widespread unrest as curfews defied across US. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-52865206>

47. (HK) – Hong Kong police fire tear gas as protesters decry China security law plan. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-52786734>

48. (HK) – Hong Kong police fire tear gas as protesters decry China security law plan. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-52786734>

49. (PE) – Barack Obama Tenth President-Elect Weekly Transition Address. Available at: <https://www.americanrhetoric.com/speeches/barackobama/barackobamaweeklytransition10.htm>

50. (CA) – Coronavirus: Anger grows for stranded crew on forgotten cruises. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-52722765>

51. (CA) – Coronavirus: Anger grows for stranded crew on forgotten cruises. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-52722765>

52. (CA) – Coronavirus: Anger grows for stranded crew on forgotten cruises. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-52722765>

53. (CA) – Coronavirus: Anger grows for stranded crew on forgotten cruises. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-52722765>
54. (NT) – Netanyahu trial: Israeli prime minister faces Jerusalem court. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-51868737>
55. (CC) – Coronavirus: Care homes could 'go to the wall' as costs rise. Available at: <https://www.bbc.com/news/uk-england-52715055>
56. (OT) – Obamacare: Trump asks Supreme Court to invalidate Affordable Care Act. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-53190429>
57. (OT) – Obamacare: Trump asks Supreme Court to invalidate Affordable Care Act. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-53190429>
58. (CB) – Coronavirus bites into Australia's bushfire recovery. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-australia-52719703>
59. (CB) – Coronavirus bites into Australia's bushfire recovery. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-australia-52719703>
60. (GB) – President George W. Bush's Inaugural Speech. Available at: <https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/inaugural-address.html#:~:text=>
61. (TF) – Trump foments mistrust of election he claims won't be honest. Available at: <https://edition.cnn.com/2020/09/25/politics/election-2020-electoral-fraud-donald-trump-joe-biden/index.html>
62. (RC) – Robert C. Byrd The Arrogance of Power. Available at: <https://www.americanrhetoric.com/speeches/wariniraq/robertbyrdhiraq31903.htm>
63. (BO) – Barack Obama Selma Voting Rights March Commemoration Speech. Available at: <https://www.americanrhetoric.com/speeches/barackobama/barackobamabrownchapel.htm>
64. (BS) – The Speech. Available at: <https://www.politico.com/blogs/ben-smith/2008/03/the-speech-007104>

65. (BS) – The Speech. Available at: <https://www.politico.com/blogs/ben-smith/2008/03/the-speech-007104>

66. (BS) – The Speech. Available at: <https://www.politico.com/blogs/ben-smith/2008/03/the-speech-007104>

67. (BS) – The Speech. Available at: <https://www.politico.com/blogs/ben-smith/2008/03/the-speech-007104>

68. (BS) – The Speech. Available at: <https://www.politico.com/blogs/ben-smith/2008/03/the-speech-007104>

69. (BS) – The Speech. Available at: <https://www.politico.com/blogs/ben-smith/2008/03/the-speech-007104>

70. (AA) – Barack Obama Address at George Mason University on 21st Century Economy. Available at: <https://www.americanrhetoric.com/speeches/barack-obama/barackobamageorgemason.htm>

71. (AA) – Barack Obama Address at George Mason University on 21st Century Economy. Available at: <https://www.americanrhetoric.com/speeches/barack-obama/barackobamageorgemason.htm>

72. (BS) – Barack Obama A More Perfect Union. Available at: <https://www.americanrhetoric.com/speeches/barackobamaperfectunion.htm>

73. (BS) – Barack Obama A More Perfect Union. Available at: <https://www.americanrhetoric.com/speeches/barackobamaperfectunion.htm>

74. (BS) – Barack Obama A More Perfect Union. Available at: <https://www.americanrhetoric.com/speeches/barackobamaperfectunion.htm>

75. (BS) – Barack Obama A More Perfect Union. Available at: <https://www.americanrhetoric.com/speeches/barackobamaperfectunion.htm>

76. (BS) – Barack Obama A More Perfect Union. Available at: <https://www.americanrhetoric.com/speeches/barackobamaperfectunion.htm>
77. (SS) – Barack Obama South Carolina Democratic Primary Victory Speech. Available at: <https://www.americanrhetoric.com/speeches/barackobama/barackobamasouthcarolinavictory.htm>
78. (SS) – Barack Obama South Carolina Democratic Primary Victory Speech. Available at: <https://www.americanrhetoric.com/speeches/barackobama/barackobamasouthcarolinavictory.htm>
79. (AN) – George W. Bush 9/11 Address to the Nation. Available at: <https://www.americanrhetoric.com/speeches/gwbush911addressthenation.htm>
80. (AN) – George W. Bush 9/11 Address to the Nation. Available at: <https://www.americanrhetoric.com/speeches/gwbush911addressthenation.htm>
81. (AN) – George W. Bush 9/11 Address to the Nation. Available at: <https://www.americanrhetoric.com/speeches/gwbush911addressthenation.htm>
82. (AN) – George W. Bush 9/11 Address to the Nation. Available at: <https://www.americanrhetoric.com/speeches/gwbush911addressthenation.htm>
83. (CH) – Coronavirus-hit Qantas reports £1bn annual loss. Available at: <https://www.bbc.com/news/business-53831056>
84. (FP) – Ed tech central to Obama’s recovery plan. Available at: <https://www.eschoolnews.com/2008/12/09/ed-tech-central-to-obamas-recovery-plan/>
85. (FP) – Ed tech central to Obama’s recovery plan. Available at: <https://www.eschoolnews.com/2008/12/09/ed-tech-central-to-obamas-recovery-plan/>

86. (BO) – Are the political winds blowing in a different direction?. Available at: <https://sydenhamcurrent.ca/2015/09/08/are-the-political-winds-blowing-in-a-different-direction/>

87. (BO) – Are the political winds blowing in a different direction?. Available at: <https://sydenhamcurrent.ca/2015/09/08/are-the-political-winds-blowing-in-a-different-direction/>

88. (BO) – Are the political winds blowing in a different direction?. Available at: <https://sydenhamcurrent.ca/2015/09/08/are-the-political-winds-blowing-in-a-different-direction/>

89. (BO) – Are the political winds blowing in a different direction?. Available at: <https://sydenhamcurrent.ca/2015/09/08/are-the-political-winds-blowing-in-a-different-direction/>

90. (IM) – Italy's medical workers: 'We became heroes but they've already forgotten us'. – Available at: <https://www.bbc.com/news/world-europe-52784120>

91. (IM) – Italy's medical workers: 'We became heroes but they've already forgotten us'. – Available at: <https://www.bbc.com/news/world-europe-52784120>

92. (IM) – Italy's medical workers: 'We became heroes but they've already forgotten us'. – Available at: <https://www.bbc.com/news/world-europe-52784120>

93. (IM) – Italy's medical workers: 'We became heroes but they've already forgotten us'. – Available at: <https://www.bbc.com/news/world-europe-52784120>

94. (IM) – Italy's medical workers: 'We became heroes but they've already forgotten us'. – Available at: <https://www.bbc.com/news/world-europe-52784120>

95. (IM) – Italy's medical workers: 'We became heroes but they've already forgotten us'. – Available at: <https://www.bbc.com/news/world-europe-52784120>
96. (IM) – Italy's medical workers: 'We became heroes but they've already forgotten us'. – Available at: <https://www.bbc.com/news/world-europe-52784120>
97. (CE) – Coronavirus: Egypt doctors accuse government over medics' deaths. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-52805743>
98. (CE) – Coronavirus: Egypt doctors accuse government over medics' deaths. – Available at: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-52805743>
99. (AB) – Australia bushfires: Hundreds of deaths linked to smoke, inquiry hears. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-australia-52804348>
100. (TW) – 'Together, we will weather this storm'. Available at: <https://www.putnamcountyrecord.com/2020/03/30/together-we-will-weather-this-storm/a1m465x/>

ДОДАТОК

Вид трансформації	Текст оригіналу	Текст перекладу
1. Дослівний переклад	<i>All <u>situation</u> creates a <u>political headache</u> for Johnson, who as well as being Prime Minister, is also leader of what is officially still the Conservative and Unionist party (UK:URL).</i>	Вся ситуація <u>створює політичний біль</u> для Джонсона, який є як і прем'єр-міністром, також і лідером того, що офіційно досі є Консервативною партією (переклад наш – У.К).
2. Смісловий розвиток	<i><u>Coronavirus has presented republicans with an opportunity to argue that an all-Ireland approach would be preferable to Northern Ireland keeping in lockstep with Britain (UK, URL).</u></i>	<u>Коронавірус став</u> для республіканців <u>можливістю</u> стверджувати, що загальноірландський підхід був би кращим, а ніж північно-ірландський, що є аналогічним британському.
3. Смісловий розвиток	<i><u>I know how disappointed you feel because I feel it too, and so do tens of millions of Americans who invested their hopes and dreams in this effort. (CC,URL).</u></i>	Я знаю, як ви розчаровані, тому що я відчуваю це теж, і так почувають себе десятки мільйонів американців, які <u>вклали свої сподівання та мрії</u> в ці зусилля.
4. Опущення	<i><u>Do we do nothing and allow captains of industry and robber barons to run roughshod over the economy and workers by competing to see who can pay the lowest wages at the worst working conditions? (CA, BBC).</u></i>	Невже ми нічого не зробимо і дозволимо індустріальним магнатам та розбійним баронам <u>керувати економікою</u> та працівниками, змагаючись, щоб побачити, хто може виплатити найнижчу зарплату в найгірших умовах праці?
5. Дослівний переклад	<i><u>His message then was a salute to the men and women at home and abroad, who have sacrificed so much in</u></i>	Тоді його <u>послання було вшануванням</u> чоловіків і жінок вдома та за кордоном, які принесли стільки жертв у гонитві за тим, що він по

	<i>pursuit of what he rightly called a great deliverance (QE, URL).</i>	праву назвав великим визволенням.
6. Дослівний переклад	<i>The war had been a total disaster. It had affected everyone and no one was immune from its impact (QE, URL).</i>	<u>Війна була суцільною катастрофою</u> . Вона торкнулася всіх і кожного, і ніхто не був застрахований від її впливу.
7. Опущення	<i>Instead, we shall remember our homes and our doorsteps, but our streets are not empty. They are filled with the love and the care that we have for each other (QE, URL).</i>	Натомість, нам слід пам'ятати наші будинки і наші пороги, наші вулиці не порожні. Вони <u>сповнені любов'ю</u> та турботою, яку ми бережемо один для одного.
8. Перестановка	<i>Economic forecasts are uncertain in the best of times, and today the virus raises a new set of questions (JP, URL).</i>	Економічні прогнози навіть в найкращі часи є досить непевними, а сьогодні <u>вірус викликає низку нових питань?</u>
9. Граматична заміна	<i>Putting on a mask every day before you go out is a ritual, like putting on a uniform, you feel you have to live up to what the uniform stands for, which is more hygienic behaviour like not touching your face or avoiding crowded places and social distancing (CW, URL).</i>	<u>Надягати маску щодня</u> перед тим, як виходити на вулицю – це ритуал, як надягати форму і ви відчуваєте, що вам доведеться виправдати призначення даної форми, що є більш гігієнічним, так само як не торкатися обличчя чи уникати місць переповнених людей, а також тримати дистанцію.
10. Смысловий розвиток	<i>As history has proven time and time again, Americans always rise to the challenge and get over the adversity (DT, URL).</i>	Як неодноразово вже доводить історія Американці приймають виклик і <u>долають незгоди</u> .

11. Граматична заміна	<i>It was kind of an <u>eye-opening experience</u> for me. It didn't seem particularly fair (TW, URL).</i>	Насправді, <u>ця ситуація відкрила мені очі</u> на все, що відбувається. Не думаю, що це дуже чесно.
12. Смысловий розвиток	<i>He fought in the name of a larger freedom, part of that arsenal of democracy that <u>triumphed over evil</u>, and he did not fight in vain (BO, URL).</i>	Він воював в ім'я більшої свободи, частини того арсеналу демократії, який <u>переміг зло</u> , і це не було дарма.
13. Смысловий розвиток	<i>But dozens of ventilators sent from Moscow to New York and New Jersey to help their hospitals to <u>fight the coronavirus outbreak</u> have gone unused — and will now be handed over to federal authorities (RS, URL).</i>	Але десятки апаратів штучної вентиляції легень відправлених з Москви до Нью-Йорка та Нью-Джерсі, щоб допомогти лікарням <u>боротися зі спалахом коронавірусу</u> , залишилися невикористаними – і тепер вони будуть передані федеральним органам влади.
14. Перестановка	<i>Trump soon got into a <u>war of words</u> with governors over the federal supply, boasted about ramping up production, and even called the US the “king of ventilators (HN, URL).</i>	Згодом Трамп <u>вступив у словесну війну</u> з губернаторами щодо федеральних поставок, похвалився збільшенням виробництва і навіть назвав США “королем апаратів штучної вентиляції легень”.
15. Перестановка	<i>The global <u>pandemic is turning everything upside down</u> – not only our emergency response, social security systems and the food supply chain, but also gender roles (HN, URL).</i>	Глобальна пандемія ставить все з ніг на голову – не тільки реакцію на надзвичайну ситуацію, системи соціального захисту та мережу продовольства, але й гендерні ролі.

16. Смысловий розвиток	<i>It will offer the possibility to put the future of the EU at the heart of the European debate and if managed well it could revitalise the European idea (WF, URL).</i>	Це дасть можливість перемістити майбутнє ЄС в центр європейських дебатів, і з правильним керівництвом, це може оживити європейську ідею.
17. Дослівний переклад	<i>A politically-unified Europe is the best remedy against the rise of poverty, alt-right, intolerance and racism (WF, URL).</i>	Політично-об'єднана Європа – найкращий засіб проти зростання бідності, альтернативного права (рух, заснований на ультраправих поглядах, що відкидає типовий поміркований американський консерватизм), нетерпимості та расизму.
18. Смысловий розвиток	<i>This division between clubs has created barriers that we need to try to heal at the earliest opportunity (LW, URL).</i>	Цей розподіл між клубами створив бар'єри, які нам потрібно стерти при першій же можливості.
19. Смысловий розвиток	<i>The facts create a compelling picture of incompetence (WA, URL).</i>	Факти демонструють переконливу картину некомпетентності.
20. Конкретизація	<i>That means a nation's own efforts to lift your own people out of poverty... (WA, URL).</i>	Тут мають на увазі зусилля нації, щоб вивести власний народ із бідності.
21. Смысловий розвиток	<i>You are talking about the people that are already at the bottom and have been pushed down even further (CA, URL).</i>	Ви говорите про людей, які і так опинилися в скрутній ситуації, яка стала ще нестерпнішою.
22. Смысловий розвиток	<i>When the Ebola outbreak struck between 2014-16, it was not until December 2019 that the US Food and Drug Administration</i>	Коли стався спалах вірусу Ебола, між 2014-2016р, лише в грудні 2019 Управління продовольства і медикаментів США

	<i>approved its first vaccine (CT, URL).</i>	затвердило першу вакцину.
23. Граматична заміна	<i>From high blood pressure to diabetes, to asthma, you name it we have it. So we're <u>fighting two monsters at the same time</u> (CA, URL).</i>	Від гіпертонії, діабету і астми, і всього того, що ви назвали, ми страждаємо. Тож ми <u>воюємо з двома монстрами</u> одночасно.
24. Генералізація	<i>The Ebbitt Grill is the oldest operating restaurant in DC, a favourite watering hole for politicians, now running a <u>bare bones takeaway business</u> (CA, URL).</i>	Ебітт Гриль, найстарший ресторан, що діє, в окрузі Колумбія, улюблена забігайлівка політиків, <u>зараз працює лише навинос</u> .
25. Смісловий розвиток	<i><u>Disease Control could provide a "roadmap of what works and what doesn't work"</u> (CA, URL).</i>	<u>Контроль захворювань може надати нам подальший план дій</u> , а також вказати, на те, що працює, а що ні.
26. Смісловий розвиток	<i>We may have occasion in our lifetime to <u>once again rise up in defense of our freedom</u>, and pay the wages of war. But we ought not -- we will not -- <u>travel down that hellish path blindly</u> (BO, URL).</i>	Може статися таке, що нам знову доведеться встати на захист своєї свободи та вести війну. Але нам не слід це цього робити, не слід будемо - <u>сліпо крокувати цією цією проклятою стежкою</u> .
27. Смісловий розвиток	<i>Acute respiratory distress syndrome (called Ards) develops in patients whose <u>immune systems go into overdrive</u>, causing damage to the lungs (HL, URL).</i>	Гострий респіраторний дистрес-синдром (так званий Ардс) розвивається у людей, імунна <u>система яких надто перегружена</u> , що призводить до пошкодження легень
28. Смісловий розвиток	<i><u>Businesses are still struggling to access government-backed loans from their banks</u> (IL, URL).</i>	<u>Бізнес</u> все ще намагається отримати доступ до державних <u>позик у своїх банках</u> .

29.Опущення	<i>The hope is that the test results can allow the authorities to <u>map their way out of lockdown</u>, despite uncertainty over how much immunity to Covid-19 the antibodies actually provide (IM, URL).</i>	Сподіваємось, що результати досліджень можуть дозволити владі <u>скласти план виходу із карантину</u> , не зважаючи на те, наскільки стійким наш імунітет може бути до антитіл COVID 19.
30. Граматична заміна	<i>I guess the <u>looming crisis</u> that most worries the Obama campaign right now is Joe Biden's next speaking engagement (IM, URL).</i>	Думаю, що зараз <u>процвітаюча криза</u> викликає все більше занепокоєння для кампанії Обами, зараз наступна промова Джо Байдена.
31. Дослівний переклад	<i>In addition to helping bars and restaurants <u>stay afloat</u>, states benefit from keeping their citizens buying booze (HP, URL).</i>	Окрім того, що штати допомагають барам та ресторонам <u>залишатися на плаву</u> , вони виграють і від того, що жителі продовжують купляти випивку.
32.Смисловий розвиток	<i>More than anything this pandemic has fully, finally <u>torn back the curtain on</u> the idea that so many of the folks in charge know what they're doing (CT, URL).</i>	Як ніщо інше, ця пандемія <u>повністю відкрила очі</u> , на те, що багато людей, що зараз є на службі, дійсно знають свою справу.
33. Дослівний переклад	<i>He <u>fell into depression</u> because it is not just his father who has lost work in Florida but also one of his brothers (CT, URL).</i>	Він <u>впав у депресію</u> , оскільки втратив роботу у Флориді не лише його батько, а й один із його братів.
34.Смисловий розвиток	<i>People who have had chronic fatigue syndrome are more likely to have it again and the concern is that future <u>infections may cause more flare-ups</u></i>	Люди, що страждають хронічною втомою, є більш схильними до повторного захворювання коронавірусом, турбує також те, що в майбутньому ,

	(CT, URL).	спалах хвороби може повторитися знову.
35. Граматична заміна	<i>Australia's Federal Treasurer, Josh Frydenberg, was <u>hit with a coughing fit</u> while trying to give an update on the economy in parliament in Canberra (JF, URL).</i>	У федерального казначея Австралії Джоша Фріденберга <u>стався приступ кашлю</u> , коли у парламенті Канберри він ділився останньою інформацією щодо стану економіки.
36. Смісловий розвиток	<i>However, <u>no-one is above the law</u> and we will continue to engage and encourage people to act sensibly and to follow the guidance when meeting friends or family (BS, URL).</i>	Однак <u>усі рівні перед законом</u> , і ми продовжуватимемо залучати та заохочувати людей до розумних дій та дотримання вказівок під час зустрічі з друзями чи родиною.
37. Генералізація	<i>That's a job <u>which scores highly in terms of closeness to other people</u>, particularly among those jobs which are still actually possible to do at the moment (HE, URL).</i>	Ця робота <u>досить тісно пов'язана з людьми</u> , і є однією з тих, яку можна виконувати в цьому становищі, що склалося на даний момент.
38. Перестановка	<i>He said "<u>the contagion curve</u>" could rise again, but the country could not afford to wait for a vaccine (IT, URL).</i>	За його словами, " <u>крива зараження</u> " може знову <u>зрости</u> , але люди не зможуть дозволити собі чекати вакцину
39. Смісловий розвиток	<i>The accident in Auraiya... is very tragic," We <u>are really down</u> he wrote on Twitter. "The government is carrying out relief work in full swing (IC, URL).</i>	Аварія в Аураїї ... дуже трагічна. <u>Ми дуже засмучені</u> , написав він у твітері. Робота з надання допомоги в самому розпалі.

40. Конкретизація	<i>UK death toll <u>fell to the lowest since the quarantine began</u> (IC, URL).</i>	Коефіцієнт смертності у Великобританії <u>впав до мінімуму</u> з початку карантину.
41. Дослівний переклад	<i>I believe that we have a righteous wind at our backs and that as <u>we stand on the crossroads of history</u>, we can make the right choices, and meet the challenges that face us (BD, URL).</i>	Вірю в те, що за нашими спинами дме праведний вітер, хоч ми і стоїмо на перехресті історії, ми зможемо зробити правильний вибір та прийняти всі виклики, що з'являться на нашому шляху.
42. Дослівний переклад	<i>The research <u>opens the door for many of the more complex rocks on the Moon to have formed in these destructive environments</u> (GM, URL).</i>	<u>Дослідження відкриває двері</u> для вивчення багатьох більш складних скелястих утворень на Місяці, що утворилися в цих руйнівних умовах.
43. Перестановка	<i>Along the Persian Gulf, researchers spotted more than a dozen recent brief outbreaks <u>surpassing the theoretical human survivability limit</u>. (PF, URL).</i>	Уздовж Перської затоки дослідники помітили більше десятка нещодавніх коротких спалахів, <u>що перевищували теоретичну межу життєздатності людини</u> .
44. Смысловий розвиток	<i>“<u>We were taken by surprise that the positive effects of biodiversity on ecosystem functions were so strong because such clear patterns are rare in ecological data</u>” (EB, URL).</i>	“Ми були здивовані, що позитивний вплив біорізноманіття на функції екосистеми був настільки сильними, що такі чіткі закономірності є нечастими в екологічних даних”.

45. Смысловий розвиток	<i>You said the time has come to <u>move beyond the bitterness and pettiness and anger that's consumed Washington</u>; to end the political strategy that's been all about division, and instead make it about addition (VS, URL).</i>	Ви сказали, що прийшов час <u>вийти за межі гіркоти, дріб'язкості та гніву</u> , які поглинули Вашингтон; припинити політичну стратегію, яка стосується лише поділу, і замінити її об'єднанням.
46. Дослівний переклад	<i>Huge demonstrations have taken place in at least 30 cities across the US. They were largely peaceful on Saturday, <u>but violence flared later in the day</u> (GF, URL).</i>	Величезні демонстрації відбулися щонайменше в 30 містах США. У суботу вони були в основному мирними, але <u>насилля спалахнуло</u> пізніше.
47. Граматична заміна	<i>Speaking on Sunday, Mr Wang accused countries said "some political forces in the US" were pushing the two countries "<u>to the brink of a new Cold War</u>." (HK, URL).</i>	Виступаючи в суботу, Містер Ванг звинуватив країни, в тому, що певні політичні сили в США, змусили дві країни розпочати нову холодну війну.
48. Додавання	<i>The disastrous <u>situation got even worse in late March but by May, cases were declining and most states had begun to ease restrictions put into place to halt the spread of the virus.</u> (CI, URL)</i>	В кінці березня, і без цього складна ситуація ставала дедалі загрозливішою, але до кінця травня кількість випадків зменшилася, і в більшості штатів почали послаблювати обмеження, введені для запобігання поширення вірусу.
49. Антонімічний переклад	<i>And I am confident that if we come together and summon that great American spirit once again, we <u>will meet the challenges of our time and write the next great</u></i>	І я впевнений, що якщо ми знову об'єднаємось та не втратимо американський дух, <u>ми не зламаємося</u> та напишемо наступну велику главу в нашій американській історії.

	<i>chapter in our American story. (PE, URL).</i>	
50. Конкретизація	<i>We hope <u>that our findings could serve as an early warning system, predicting which areas will be most at risk and when, that could help target conservation efforts and improve future model projections</u> (CC, URL).</i>	Ми сподіваємось, що наші висновки <u>можуть послужити системою раннього попередження</u> , передбачивши, які райони будуть піддаватися найбільшій небезпеці та коли це може допомогти орієнтуватися на збереження та покращити майбутні прогнозні моделі.
51. Дослівний переклад	<i>Coronavirus: <u>Anger grows for stranded crew on forgotten cruises</u> (CA, URL).</i>	Коронавірусу: <u>Злість наростає</u> у членів екіпажу “забутого” круїзу, що опинився в складних обставинах.
52. Смысловий розвиток	<i>So the United States shall <u>stand up for democracy and universal human rights, even when it might be easier or more profitable to look the other way, to keep the resources flowing</u> (HS, URL).</i>	Тому, Сполучені Штати Америки повинні <u>відстоювати демократію та загальні права людини</u> , навіть якщо виникне простіший чи вигідніший спосіб, щоб зберегти наявні ресурси на плаву.
53. Смысловий розвиток	<i>In short, a serving prime minister occupying the most powerful office in the land simultaneously trying to <u>clear his name and avoid jail-time</u> (NT, URL).</i>	Одним словом, прем'єр-міністр, що займає найпотужнішу посаду в країні, одночасно намагається <u>виправдати своє ім'я та уникнути тюремного ув'язнення</u> .
54. Смысловий розвиток	<i>Care homes "<u>could go to the wall</u>" due to rising costs from the coronavirus pandemic, bosses have said (CC, URL).</i>	Будинки престарілих <u>можуть збанкрутувати</u> через зростання витрат від пандемії коронавірусу, зазначили очільники

55. Граматична заміна	<i><u>Pressure is growing on his top aide Dominic Cummings, who faces allegations that he breached coronavirus restrictions (JG, URL).</u></i>	Його головний помічник Домінік Камінгс, опинився під зростаючим тиском, через твердження, що він порушив обмеження , введені під час коронавірусу.
56. Перестановка	<i><u>Democratic challenger Joe Biden attacked the move, saying Mr Trump had put millions of lives at risk during the coronavirus pandemic. Health care will be a key battleground in the November presidential election (OT, URL).</u></i>	Демократичний претендент Джо Байден розкритикував цей крок, заявивши, що містер Трамп поставив під загрозу мільйони життів під час пандемії коронавірусу. Охорона здоров'я стане основним полем бою на виборах президента в листопаді.
57. Антонімічний переклад	<i><u>We weren't expecting to be stopped in our tracks so early in our recovery process (CB, URL).</u></i>	Ми не очікували, що нам не дозволять продовжувати, особливо на такому ранньому етапі нашого процесу відновлення.
58. Перестановка	<i><u>"We were really looking for a quick clean-up so we could psychologically start afresh and build our lives again." (CB, URL).</u></i>	Ми дійсно шукали швидкого очищення, щоб морально ми могли почати знову і знову збудувати своє життя.
59. Граматична заміна	<i><u>When everyone said that China was going to have a hard landing in 2015, I said it will be bumpy. (LD, URL).</u></i>	Коли всі стверджували, що 2015 стане для Китаю важким приземленням, я додав, що він буде досить вибоїстим.
60. Опущення	<i><u>Americans are generous and strong and decent, not because we believe in ourselves, but because we hold beliefs beyond ourselves (GB, URL).</u></i>	Американці щедрі, сильні та порядні не тому, що ми віримо в себе, а тому, що ми віримо понад себе.
61. Опущення	<i><u>I have gloried in the wisdom of its magnificent</u></i>	Я <u>возвеличував</u> мудрість його чудової Конституції та

	<i>Constitution, and its inimitable history (RC,URL).</i>	її неповторну історію
62. Опущення	<i>Keep in your heart the prayer of that journey, prayer that God gave to Joshua (BO,URL).</i>	<u>Зберігай у своєму серці молитву</u> тієї подорожі, ту молитву, яку Бог дав Ісусові.
63. Опущення	<i>You've got to fill it with thinking about others. And if we know our history, then we will understand that that is the highest mark of service (BO, URL).</i>	Ви <u>повинні заповнити це переживання думкою про інших</u> . І якщо ми знаємо свою історію, то зрозуміємо, що це найвища оцінка поваги.
64.Опущення.	<i>To the best campaign team ever assembled in the history of politics – you made this happen, and I am filled with gratitude for what you've sacrificed to get it done (BO,URL)</i>	Найкращому передвиборному штабу, який коли-небудь збирався в історії політики – ви це зробили, і я <u>вдячний</u> за те, чим ви жертвували, щоб це здійснити.
65.Перестановка.	<i>A 550 percent in Syrian refugees on top of existing massive refugee flows coming into our country already under the leadership of president Obama (BS,URL).</i>	550 відсотків сирійських біженців, окрім існуючих масових потоків біженців, що <u>надходять у нашу країну</u> вже під керівництвом президента Обама.
66. Граматична заміна.	<i>He called for a great border wall to stop illegal immigration , to stop the gangs and the violence from pouring into our communities (BS,URL)</i>	Він закликав створити велику прикордонну стіну, щоб зупинити нелегальну імміграцію, не допустити, щоб <u>банди та насильство поширювалися в наші громади</u> .
67. Смысловий розвиток	<i>They can't afford to watch another month of unpaid bills pile up, another semester of tuition slip out of reach, another month where, instead of saving</i>	Вони не можуть собі дозволити місяць просто спостерігати за тим, як назбирується купа неоплачених рахунків, ще один семестр навчання стає

	<i>for retirement, <u>they're dipping into their savings just to get by</u> (BS, URL).</i>	ще більш недосяжним, ще один місяць, коли замість того, щоб відкладати гроші до пенсії, <u>вони повинні економити</u> , щоб просто вижити.
68. Перестановка	<i>The church contains in full <u>the kindness and cruelty, the fierce intelligence and the shocking ignorance, the struggles and successes, the love and, yes, the bitterness and biases</u> that make up the black experience in America (BS, URL).</i>	<u>Церква в повному обсязі містить доброту і жорстокість, гострий розум і шокуюче невігластво, боротьбу і успіхи, любов, гіркоту і упередження, що є частиною гіркого досвіду в Америці.</u>
69. Смысловий розвиток	<i>You help all of us who serve at the pleasure of the American people do our jobs better by holding us accountable, by demanding honesty, by preventing us from taking shortcuts <u>and falling into easy political games</u> that people are so desperately weary of (AA, URL).</i>	Ви допомагаєте всім, хто служить на благо американського народу. Робити краще свою роботу, змушуючи нас звітувати, вимагаючи чесності, не дозволяючи нам йти коротким шляхом, <u>не вдаючись до нескладних політичних ігор</u> від яких люди так відчайдушно втомилися.
70. Смысловий розвиток	<i>If we don't take any actions <u>our nation will sink deeper into a crisis</u> that, at some point, we may not be able to reverse (AA, URL).</i>	І наша <u>нація все глибше зануриться в кризу</u> , в якийсь момент, ми не зможемо нічого змінити.
71. Смысловий розвиток	<i>The fact is that the <u>issues that have surfaced over the last few weeks</u> reflect the complexities of race in this country that we've never really worked through, a part of our union that we</i>	Річ у тім, що <u>проблеми, що з'явилися</u> за останні кілька тижнів, відображають складність перегонів у цій країні, через, які ми ніколи не проходили, частина нашого союзу, який ми ще не

	<i>have not yet made perfect (BS, URL).</i>	зробили досконалим.
72. Додавання	<i>But for all those who <u>scratched and clawed their way</u> to get a piece of the American Dream, there were many who didn't make it -- those who were ultimately defeated, in one way or another, by discrimination (BS, URL)</i>	Але для всіх тих, хто <u>карабкався своїм власним шляхом</u> , щоб отримати шматочок американської мрії, але було набагато більше тих, хто не отримали її, ті, хто зрештою здалися, чим чи іншим чином через дискримінацію.
73. Додавання	<i>They are anxious about their futures, and they feel their dreams slipping away (BS, URL).</i>	Вони занепокоєні своїм майбутнім, і відчувають, як їх мрії вислизують крізь пальці.
74. Дослівний переклад	<i>It's a <u>racial stalemate</u> we've <u>been stuck in</u> for years (BS, URL).</i>	Це <u>невирішена расова проблема</u> , в якій ми <u>застрягли</u> на роки.
75. Граматична заміна	<i>But what my former pastor too often failed to understand is that <u>embarking on a program of self-help</u> also requires a belief that society can change (BS, URL).</i>	Але те, що мій колишній пастор занадто часто не розумів, це те, що для участі в програмі самопомоги також потрібна віра, що суспільство може змінитися.
76. Опущення	<i>Now, in the white community, the path to a more perfect union means <u>acknowledging that what ails the African-American community does not just exist in the minds of black people</u> (BS, URL).</i>	Зараз, у суспільстві білих людей, шлях, до більшого об'єднання є усвідомлення того, що проблеми афро-американців, хвилюють не лише їх самих.
77. Опущення	<i>And so this is a <u>battle in our own hearts and minds</u> about what kind of country we want and how hard</i>	І тому це <u>битва у наших серцях та думках</u> щодо того, яку країну ми хочемо та як важко ми готові працювати

	<i>we're willing to work for it (SS, URL).</i>	на неї.
78. Смысловий розвиток	<i>That woman who told me that <u>she hasn't been able to breathe since the day her nephew left for Iraq, or the soldier who doesn't know his child because he's on his third or fourth or even fifth tour of duty (SS,URL).</u></i>	Та жінка, сказала мені, <u>що не може спокійно жити з дня, коли її племінник поїхав в Ірак, або солдат, який не знає своєї дитини, оскільки він перебуває на третьому, четвертому чи навіть п'ятому терміні.</u>
79. Смысловий розвиток	<i>They need us to come together and <u>put an end to a war that should have never been authorized and should have never been waged (SS,URL)</u></i>	Вони потрібні нам, щоб зібратися разом і <u>покласти край війні</u> , яка ніколи не повинна бути дозволена і ніколи не повинна вестись.
80. Дослівний переклад	<i>A great people has been moved to defend a great nation. Terrorist attacks can shake the foundations of our biggest buildings, but <u>they cannot touch the foundation of America (AN,URL).</u></i>	Великий народ був переміщений для захисту великої нації. Терористичні атаки можуть похитнути основи наших найбільших будівель, <u>але вони не можуть торкнутися фундаменту Америки.</u>
81. Граматична заміна	<i>None of us will ever forget this day, yet we go forward to <u>defend freedom and all that is good and just in our world (AN,URL).</u></i>	Ніхто ніколи не забуде цей день, але все ж ми рухатимемося далі, <u>захищаючи свободу</u> і все, що є добрим і справедливим у нашому світі
82. Граматична заміна	<i>I have <u>directed the full resources of our intelligence and law enforcement communities to find those responsible and to bring them to justice (AN,URL).</u></i>	Я <u>спрямував усі ресурси</u> наших розвідувальних та правоохоронних громад на пошук винних та притягнення їх до відповідальності.

83. Смысловий розвиток	<i>Those <u>Sydney-Melbourne flights were a cash cow.</u> But pretty much every state and territory has shut its borders to everyone else, so the options for travelling are slim (CH,URL)</i>	Ці рейси Сідней-Мельбурн були основним джерелом прибутку. Але майже всі держави та території закрили свої кордони для всіх інших перевізників, тому варіантів залишилося небагато.
84. Опущення	<i>Third, my economic recovery plan <u>will launch the most sweeping effort to modernize and upgrade school buildings that this country has ever seen</u> (FP,URL).</i>	По-третє, мій план економічного відновлення <u>спрямуватиме зусилля</u> щодо модернізації та оновлення шкільних будівель, яких ця країна ніколи не бачила досі.
85. Смысловий розвиток	<i>We've faced difficult times before, times when our economic destiny seemed to be slipping out of our hands (FP,URL).</i>	Раніше у нас вже були важкі часи, коли наша економічна ситуація нашої країни, здавалося, вислизає з наших рук.
86. Модуляція.	<i>The <u>political winds were blowing in a different direction</u> (BO,URL).</i>	<u>Політичні вітри дули в</u> протилежному напрямку.
87. Смысловий розвиток	<i>Only Iraq's leaders can <u>settle the grievances at the heart of Iraqis' civil war</u> (BO,URL).</i>	Лише лідери Іраку можуть вгамувати скарги в центрі громадянської війни іракців
88. Антонімічний переклад	<i>As we step up our commitment, our European friends must do the same, and without the <u>burdensome restrictions that have hampered NATO's efforts</u> (BO,URL).</i>	Коли ми посилюємо наші зобов'язання, наші європейські друзі повинні робити те ж саме, і без <u>обтяжливих обмежень, які не дозволяли НАТО рухатись</u> далі .
89. Конкретизація	<i>We must <u>also put more of an Afghan face on security</u> by improving the training and equipping of Afghan Army and Police, and</i>	Ми також повинні більше уваги приділити щодо безпеці шляхом покращення підготовки та оснащення афганської армії та поліції,

	<i>including Afghan soldiers in U.S. and NATO operations (BO, URL).</i>	включаючи афганських солдатів в США та НАТО.
90. Смысловий розвиток	<i>But as the <u>strain of the pandemic fades</u>, so does the <u>adrenaline</u> (IM, URL).</i>	Але оскільки <u>напруга пандемії зникає</u> , адреналін також.
91. Перестановка	<i>I have insomnia and nightmares," Monica says. "I wake up 10 times each night with my <u>heart racing and out of breath</u> (IM, URL).</i>	У мене безсоння і мене мучать кошмари, каже Моніка. Я щодня прокидаюся 10 разів, від пришвидшеного серцебиття та того, що задихаюся.
92. Дослівний переклад	<i>Market is power to generate wealth and expand freedom is unmatched, but this crisis has reminded us that without a watchful eye, the market can spin out of control - and that a nation cannot prosper long when it favors only the prosperous (OI, URL).</i>	Ринок - це сила генерувати багатство та розширювати свободу, але ця криза нагадала нам, що без пильного огляду ринок може вийти з-під контролю - і що нація не може довго процвітати, коли він підтримує лише заможних.
93. Опущення	<i>Around the world, frontline doctors and nurses are being hailed as heroes for risking their lives to treat patients. But in Italy, this <u>love is ebbing away</u> (IM, URL). додавання</i>	По всьому світу лікарів та медсестер на перших порах називають героями за те, що вони ризикують своїм життям, лікуючи пацієнтів. Але в Італії <u>ця любов поступово згасає</u> .
94. Опущення	<i>"I feel <u>overwhelmed with anger</u>," says Elisa Nanino, a doctor who dealt with Covid-19 people in care homes (IM, URL).</i>	«Мене перепоноює злість» – каже Еліса Наніно, лікар, яка мала справу з пацієнтами з Covid-19 у будинках престарілих.

95. Смысловий розвиток	<i>“I want to go up to them and scream in their face, tell them <u>they're putting everyone in danger</u>,” she says (IM, URL).</i>	“Я хочу підійти до них і дивлячись їм в очі закричати, що <u>вони наражають всіх на небезпеку</u> ”, каже вона.
96. Смысловий розвиток	<i>But for these doctors and nurses, the next 12-hour <u>shift is always around the corner</u> (IM, URL).</i>	Але для цих лікарів та медсестр, наступна дванадцятигодинна зміна <u>вже не за горами</u> .
97. Граматична заміна	<i>The health ministry has an obligation towards doctors and all medics who <u>are sacrificing their lives on the front lines to defend the safety of the homeland</u> (CE, URL).</i>	Міністерство охорони здоров'я зобов'язане лікарями та всім медикам, <u>які жертвують своїм життям</u> на передовій, щоб захищати безпеку батьківщини
98. Граматична заміна	<i>With the outbreak showing no sign of abating and quarantine hospitals running at capacity, the union warned that “<u>the health system could completely collapse</u>” (CE, URL).</i>	У зв'язку з тим, що під час спалаху не було ніяких ознак спаду і карантинні лікарні, працюють на повну потужність, асоціація попередила, що “ <u>система охорони здоров'я</u> ” може <u>повністю розвалитися</u> .
99. Смысловий розвиток	<i>The <u>violent fires</u> burned for weeks, killed more than 30 people and caused air pollution which can be harmful to health (AB, URL).</i>	<u>Безжалюгідні пожежі</u> , що горіли тижнями, вбили понад 30 людей та спричинили забруднення повітря, що може завдати шкоди здоров'ю.
100. Дослівний переклад	<i>Simply put, there is no country that can rival the efficiency, technology and hard work ethic of the American farmer. Together, we will <u>weather this storm and experience brighter days ahead</u> (AB, URL).</i>	Простіше кажучи, немає жодної країни, яка могла б конкурувати з ефективністю, технологіями та працелюбністю американського фермера. <u>Разом ми все здолаємо</u> , попереду нас чекає світле майбутнє.

SUMMARY

Mass- media discourse is one of the key factors in shaping human consciousness. It lies in transforming the information into meanings, converting knowledge from one level to another and merging different types of information. Because of the fact, that media discourse is carried out by a communicator, it has a specific purpose, which may contain a certain specific content.

The main characteristics of media discourse is language. The language of media, like any other language, develops along with ethnic consciousness, and also interacts with all the socio-political processes. It is the reflection of current events in the country and the world as a whole. That is why, it is laced with many stylistic devices, such as conceptual metaphors.

A conceptual metaphor is a semantic process in which one domain is understood in terms of another. More detailed study of the conceptual metaphor started by the end of the twentieth century, which is associated with the introduction of cognitive-discursive paradigm of modern scholars who consider this concept as a complex multifunctional phenomenon in logico-philosophical, semiotic, semantic and stylistic aspects. J. Lakoff, A. Chudinov, V. Telia, N. Artyunova, R. Jacobson, L. Kulchytska made a great contribution to the development of such a topic.

The relevance of this study lies in the increasing use of conceptual metaphors in media discourse, namely news discourse. Taking this fact into consideration, there is a need for a more detailed analysis of the means of actualization of conceptual metaphors, as well as the ways of their translation.

The aim of the thesis: to study the means of actualization of conceptual metaphors, as well as to analyze the ways of their rendering from English into Ukrainian.

To achieve the aim of this study, the following tasks were set:

- to analyze the definition of conceptual metaphor in the works of foreign and national scholars;
- to consider the main classifications of metaphors;
- to explain the notion of media discourse;
- to consider the means of actualization of conceptual metaphors;
- to explore the ways of translation of conceptual metaphors from English into Ukrainian on the basis of English media discourse texts.

Research methods: method of contextual analysis to characterize the meanings of linguistic means of actualization of conceptual metaphors; method of comparative analysis of English news as well as their Ukrainian translation, the main purpose of which is to find the most effective ways of translation of conceptual metaphors.

Scientific novelty of the obtained results: consists in the analysis of means of actualization of conceptual metaphors in media texts, namely news from CNN and BBC broadcasting stations.

Practical significance of the obtained results: the results obtained in the qualification work are a contribution to the discipline of the practical course of translation. This work can be used as a supplementary material in the study of conceptual metaphors, as well as in teaching of practical course of translation in higher school. The topic considered in this paper can be used for writing term papers and dissertations.

In the translation of conceptual metaphors the most commonly used transformations are: logical development, grammatical replacement and loan translation.

